Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯАД ҮНЭН

СОВЕТСКЭ СОЮЗАЙ КОММУНИС ПАРТИИН БУРЯАДАЙ ОБКОМОЙ, БУРЯАДАЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ, МИНИСТРНҮҮДЭЙ СОВЕДЭЙ ОРГАН

...1921 оной ...рииин 21-hээ гарана | № 177 (15800) | 1981 оной августын 2, воскресени | Сэн 2 мүнгэн.

РСФСР-эй Верховно Соведэй Президиумэй

УКАЗ

«РСФСР-эй ХҮН ЗОНОЙ АЖАҺУУДАЛ ХАНГАЛГЫН ГАБЬЯАТА ХҮДЭЛМЭРИЛЭГШЭ» ГЭҺЭН ХҮНДЭТЭ НЭРЭ ЗЭРГЭ ОЛГОХО ТУХАЙ

Хүн зоной ажаһуудал хангаха талаар габьяатай байһанайнь түлөө **«РСФСР-эй хүн зоной ажаһуудал хангалгын габьяата хүдэлмэрилэгшэ»** гэһэн хүндэтэ нэрэ зэргэ олгохо:

Буряадай АССР-һээ

Баранова Юлия Ивановнада — «Буряттелерадиобыттехника» гэжэ үйлэдбэриин нэгэдэлэй радиомеханик.

Дашиева Гашинбал Базаржаповнада — Хэжэнгын хүн зоной ажаһуудал хангалгын комбинадай хубсаһа эсхэгшэ.

РСФСР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ М. ЯСНОВ.

РСФСР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь Х. НЕШКОВ.

Москва, 1981 оной июлиин 30.

Л. И. БРЕЖНЕВ Н. ЧАУШЕСКУТАЙ ХАНИ ЁҺООР УУЛЗАБА

КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Л. И. Брежнев, түр зуура амархаяа Советскэ Союзда ерэһэн РКП-гэй Генеральна секретарь, СРР-эй Президент Н. Чаушескутай июлиин 31-дэ Крымдэ уулзаа.

Л. И. Брежнев, Н. Чаушеску хөөрэлдөөнэйнгөө үедэ совет-румын харилсаа холбооной шухала шухала асуудалнуудта ехэ анхарал хандуулба.

КПСС болон РКП хоорондынгоо холбоое саашадань үргэдхэһэнэй, шанарыень улам һайжаруулһанай, тэгшэ эрхын, бэеэ дааһан байдалай, национальна бүриин сүлөөгэй, социалис ёһоор һаналаа нэгэдэлгын гол ёһонуудые бэелүүлһэнэй үндэһөөр совет-румын хани барисаа бэхижүүлхэ хүсэлэнтэй.

Энэ табан жэлдэ СССР-эй ба СРР-эй хоорондын худалдаа наймаан үнгэрэгшэ табан жэлэйхиһээ хоёр дахин шахуу ехэ болохоор хүлеэгдэнэ. Гэхэтэй хамта, экономическа харилсаа холбоогоо улам гүнзэгырүүлхын тула шухала бага бэшэ нөөсэ арга боломжонууд бии байна. СССР-эй газар дээгүүр гараха газопроводуудай, Урда-Украинын атомна станциин, түмэрэй руда малтан абаха предприятинуудай, бусад үйлэдбэриин барилгануудта Румыни хабаадахадаа, Советскэ Союзһаа нэмэлтэ газ, электрын элшэ хүсэ ба бусад продукци абаха болоно. Тэрэшэлэн Советскэ Союзай нефть абадаг болохо арга боломжо тухай асуудал зүбшэн хэлсэгдээ.

Л. И. Брежнев, Н. Чаушеску уласхоорондын политикын тон шухала асуудалнуудые зүбшэн хэлсэбэ. Дэлхэй дээрэхи оршон байдалай тухашаралтай болоод байһан ушар бүхы оронуудые, бүхы түбинүүдые һанаата болгоно гэжэ эдэнэр тусхайлан тэмдэглэнэ. Уласхоорондын оршон байдалай муудалгые зайсуулхын түлөө тэмсэхэ, эб найрамдалай, шахардуу байдал һуларуулха, харилсаа холбооной, гүрэнүүдэй хоорондын арсалдаатай асуудалнуудые амгалан аргаар шиидхэн заһаруулха политика һэргээхэ ба үргэлжэлүүлхэ шухала байна гэжэ эдэнэр тусхайлан тэмдэглэбэ.

Дундуур зайда хэрэглэгдэхэ ядерна шэнэ зэбсэг Европодо тараан тодхохо тухай НАТО-гай шиидхэбэри буу зэбсэгүүдые саашадань улам олоор үрдилдэн түхеэрхэ ябадал үүсхэнэ. Имэ ябуулга арадуудта хүндэ хүшэр байдал ушаруулна, тэдэнэй зохёон байгуулхы оролдолго хүсэлэнгүүдтэ, шухала асуудалнуудые шиидхэлгэдэнь һаад ушаруулна. Буу зэбсэгүүдые, түрүүшын ээлжэндэ ядерна зэбсэгүүдые үрдилдэн түхеэрхэ ябадал хизаарлаха ба болюулха асуудалнуудта правительствонуудай зүгһөө бодомжотой, харюусалгатайгаар хандаха, этигэлсэлгын ба сэрэгэй талаар шахардуу байдал һуларуулгын хэмжээнүүдые хараалан бэелүүлхэ гээшэ гадаадын политическэ эдэбхи үүсхэлэй түбхын түрүүн зорюулагдаха ёһотой асуудалнууд болоно. Тэгшэ эрхэтэй, адли аюулгүй байдалай гол ёһонуудые үндэһэ болгон, сэрэгэй зүришэлдөө һуларуулхаар нэгэшье үүсхэлдэ анхарал хандуулагдангүй үлэхэ ёһогүй.

Эдэ үдэрнүүдтэ зургаадахи жэлэйнь ойн тэмдэглэгдэжэ байһан, Хельсинкидэхи түүхэтэ зүблөөн дээрэ туйлагдаһан гол ёһонууд ба хэлсээнүүдые бодото дээрэнь хүсэд бүрин, заатагүй бэелүүлхые СССР, СРР хүсэнэ. Түгэсхэлэй актда гар табиһан гүрэнүүд Мадридтахи уулзалгын һэргээгдэхэдэ, хабаададаг гүрэнүүдэй хоорондын харилсаае хүгжөөхэ тухай, этигэлсэлгын хэмжээнүүдэй, буу зэбсэгүүдые хураалгын асуудал зүбшэн хэлсэхэ Европын конференци зарлаха тухай, Хельсинкидэхи табигдаһан хэрэгэй үг залгамжалга хангаха тухай үгэеэ ойлголсохын тула шухала бүхы юумэн хэгдэхэ гэһэн найдабари элирхэйлэгдэнэ.

Элшэ хүсэнэй асуудал шиидхэхын тула, социальна ондо ондоо байгуулалтануудтай гүрэнүүдэй научно-техническэ ба бусад арга боломжонуудые нэгэдхэбэл, баян ба ашаг түгэс үрэ дүнгүүдые үгэжэ болохо байгаа. Тиигэбэл, хүсэнүүдээ бүри ашагтай һайнаар хэрэглэхэ, элшэ хүсэнэй шэнэ нөөсэ ашаглаха хүдэлмэри түргэдхэхэ арга олгохо һэн.

Энээнтэй дашарамдуулан, ойрын ба аласай хараа бодолтойгоор эндэхи оронуудай элшэ хүсэ ашаглаха асуудалнуудые бүхы дээрэнь хаража үзэхөөр ниитэ Европын зүблөө зарлаха тухай социалис оронуудай дурадхалай шухала байһанда анхарал хандуулагдаа. Советскэ Союз ба Румыни тиимэ конференциин амжалтатайгаар үнгэргэлгэдэ хубитаяа оруулхаар бэлэн байна.

Л. И. Брежневэй, Н Чаушескугай уулзалга хани ёһоной, үнэн сэдьхэлэй оршон байдалда үнгэрбэ.

КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, СССР-эй гадаадын хэрэгүүдэй министр А. А. Громыко, КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретариин туһалагша А. И. Блатов, РКП-гэй ЦК-гай Политгүйсэдкомой гэшүүндэ кандидат, СРР-эй гадаадын хэрэгүүдэй министр Ш. Андрей, СРР-эй Президентын советник К. Митя гэгшэд хөөрэлдөөндэ хабаадаа.

(ТАСС).

МҮНӨӨДЭР—ТҮМЭР ЗАМШАДАЙ БҮХЭСОЮЗНА ҮДЭР

ШЭРЭМ ХАРГЫН ШЭНХИНЭЭН

Ямаршье ажалда дадаад, дүршөөд ябашани, эсэсэй һүүлдэ тэрэшни зохид, ...ы сэдьхэл зүрхыешни буляаһан шэнги ...дог ха юм. Ондоогоор хэлээ һаа, ажа... абьяаста абтаха гээшэ үнэхөөрөөл энэл...

...би локомотивна деподо ерэхынгээ урда ...колхоздошье хүдэлөөд үзөөб, промыш...на предприятидашье ажаллаа хүм. Юрэ..., һайн гэхэ гү, али хүнгэн, зарим нэ...эй һанаашаар, «тооһогүй» ажал бэдэр... ябаагүйб, харин ажабайдалай эрхээр ...лмэри һэлгэхэ баатай болоһон байхаб. Тиибэ ябабашье 1951 ондо Улаан-Үдын ...комотивна депогой босоһо алхажа, тэрэ ...һаа хойшо һөөргөө бусаадүйб. Түрүүн ...ровозой кочегараар хүдэлжэ эхилһэн ...тартайб. Өөрынгөө гол шухала ажал ...хэтайгаар дүүргэжэ, ябан ошон ...ровозой машинистын мэргэжэл шудалха ...олэнтэйемни тааһан шэнги, аха нүхэдни, ...эй локомотивщигууд ажабайдалаймни ...ханхи хуби заяанда горитойхоноор нү...лһэн юм.

Холыншье, дүтэ ойрыншье рейсдэ гара..., тэдэмни намда хаа-яахан паровозуу...ье жолоодуулаад үзэхэ, зохистой зүб...нүүдые үгэхэ, паровозой «нюусануудтай» танилсуулхаһаа эхилээд, хэрэгтэй но...дые, һуража байха үедөө бэшэжэ ябаһан дэбтэрнүүдээ бэлэглэдэг һэн. Тиигэжэ ...эдэйнгөө туһаламжаар, ямаршье тусхай ...ада, һургуули һударта һурангүйгөөр, ...шинистын туһалагшын үнэмшэлгэтэй бо...о бэлэйб.

Эбхэр 30 жэлэй туршада түмэр харгы...р гаталһан замайм хэмжээе багсааха ...оо һаа, бүмбэрсэг дэлхэйе хэдэн арба ...ин тойроһон байхаб. Энэ миниин ажабайдалай, ажал хүдэлмэриин гол шухала ...дүнгүүд бэшэ. Хорёод наһандаа кол...ивтэ орожо, эндэ хүмүүжэһэмни юун...е сэнтэй бэшэ юм ааб даа.

Эндэ коммунист болооб. Эндэ арад зо...н үндэр этигэл найдабарида хүртөөб—...ФСР-эй Верховно Соведэй депутадаар һунгагдаа һэм. Эрэ бэрхэдээл олоной дундаһаа шалгаржа, һайн үрэ дүнгүүдые туйлажа ябанаб гэжэ хэлэхэ эрхэгүйб. Тиибэшье ажал хүдэлмэридөө үнэн зүрхэнһөө хандажа, ниитын хэрэгтэ хүсэ шадалаа гүйсэд элсүүлхээр эрмэлзэн хүдэлөө гээшэб.

БИ—ТАБАН ЖЭЛДЭ, ТАБАН ЖЭЛ—НАМДА

Жэшээнь, арбадахи табан жэл намда ехэ амжалтатай байгаа гэжэ хэлэхэ байнаб. Социалис уялгануудаа сүм бэелүүлһэн тухайдаа 1980 оной ноябриин 7-до элидхээ һэм. Локомотивай ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ түсэб 103,8 процент дүүргэгдээ гэхэ гү, али түсэбтэ даабариһаа гадуур хүндэ шэгнүүртэй, утадхагдаһан 4 поезд шэрэһэн болоноб. Энэ хугасаа дотор 2657 килограмм түлишэ алмагдаа.

Игэжэ арбадахи табан жэлэй дүнгүүдээр гүрэн түрын хайрада—«Хүндэлэлэй Тэмдэг» ордендо хүртэхэ зол жаргалтай байгааб. Ажалаймни амжалта гэршэлһэн Хүндэлэлэй грамотанууд, тэмдэгүүд олон, «Түмэр замай отличник», «Коммунис ажалай ударник» гэһэн хүндэтэ нэрэ зэргэтэйб.

Гансахан өөрынгөө ажабайдалай жэшээ дээрэ хаража үзэхэдэм, ухаан бодолдо элдэб юумэн түрэгшэ. Эрхүүгэй областиин Жалга нютагта тоонтотой юрын буряад хүбүүн гүрэн түрын удха шанартай асуудалнуудые шиидхэлсэхэ аза талаантай байгааб, Коммунис партиин гэшүүн болооб гэжэ һанахадаа, баяр баясхалантай, зоригжол түгэс ябагшаб.

Теэд эдэ бүгэдын ашые ямараар харюулжа ябанабиб гэжэ баһал бодомжолходошни, түсэблэһэндэ хүрөөгүй юумэн һанагдаад лэ орхихо. Тиихэдэнь гээгдэл, хохидолоо хүсэлдүүлхын түлөө үдэр бүри эршэмтэйгээр хүдэлхэ дуран хүрэхэ.

Партиин XXVI съездын хараалһан асари ехэ түсэбүүдые бэелүүлхын түлөө манай локомотивна депогой ажалшан бүхэн хүсэ шадалаа, шадабари мэргэжэлээ гаргаж, үсэд нэтэрүүгээр ажаллана. Энээнэй ашаар хахад жэлэй даабаринуудые сүм дүүргэнхэйбди. Коллективэй нэрые дээрэ үргэн ябадаг, шэн габьяата ажалаараа алдар солоёо суурхуулһан зон манда олон. Тэдэнэй хамтын ажалай сууряан шэрэм харгын шэнхинээн соо дуулданал!

Ф. ПОНОМАРЕВ.

Улаан-Үдын локомотивна депогой машинист.

БУРЯАДАЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМЭЙ УКАЗ

Республикын түмэр замай транспортын хүдэлмэрилэгшэдтэ «Буряадай АССР-эй габьяата инженер» гэһэн хүндэтэ нэрэ зэргэ олгохо тухай

...мэр замай транспортые ...өөхэ хэрэгтэ габьяатай ...һанайнь түлөө **«Буряадай ...СР-эй габьяата инженер»** ...хүндэтэ нэрэ зэргэ ол...:

...учин Феликс Петрович... — М. И. Калининай нэ...тэ Улаан-Үдын локомо... депогой ахалагша ин...нер.

Васильев Александр Григорьевичто — сигнализациин ба хэлхеэ холбооной Улаан-Үдын дистанциин участогай начальник.

Суворов Петр Николаевичта — Улаан-Үдын локомотив-вагон заһабарилгын заводой ахамад технолог.

Табитуев Геннадий Григорьевичто—Улаан-Үдын локомотив-вагон заһабарилгын заводой цехэй начальник.

Торчимаев Балдан-Доржо Бадма-Цыреновичтэ — түмэр замай Улаан-Үдын отделениин ахалагша инженер.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Б. СЕМЕНОВ.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь И. ЧЕРНЯКОВ.

Улаан-Үдэ, Соведүүдэй байшан.
1981 оной июлиин 29.

БУРЯАДАЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМЭЙ УКАЗ

Республикын түмэр замай транспортын хүдэлмэрилэгшэдые Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Хүндэлэлэй грамотаар шагнаха тухай

...лэдбэридөө үндэр үрэ ...туйлаһанайнь түлөө. Т... замшадай бүхэсоюзна ...эй дашарамдуулан. Бу... АССР-эй Верховно ...эй Президиумэй **Хүндэ... грамотаар** шагнаха:

...рбоев Алексей Дамбае...е — Улаан-Үдын локо...-вагон заһабарилгын за... электрослесарь.

...йцев Юрий Андронови... — Улаан-Үдын локомотив-вагон заһабарилгын заводой слесарьнүүдэй бригадир.

Кокарев Генрих Евстафьевичые — Улаан-Үдын М. И. Калининай нэрэмжэтэ локомотивна депогой электровозой машинист.

Курсанова Мария Ивановнае — Улаан-Үдэ станциин централизациин постын дежурна.

Манюк Николай Ивановичые — замай Улаан-Үдын дистанциин харгын мастер.

Рудык Василий Петровичые — граждан барилга түхеэрэлгэнүүдэй Улаан-Үдын дистанциин модошо дархашуулай бригадир.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Б. СЕМЕНОВ.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь И. ЧЕРНЯКОВ.

Улаан-Үдэ, Соведүүдэй байшан.
1981 оной июлиин 29.

...айндэрэй хүндэлэлдэ

Арбан нэгэдэхи табан ...э түмэр замай транспор... материально-техническэ ... һуурине хүгжөөхэдэ. ...лай эмхидхэл улам нари...лан һайжаруулхада, пасса...рнууд болон ашаа зөөлгын ...р арадай ажахын, улад ...ой эрилтэ хэрэглэмжэ бү... хүсэд дүүрэн хангаха ар... олгохо байна.

Түмэр замшадай үдэртэ зорюулагдажа, июлиин 31-дэ Москвада болоһон баярай суглаан дээрэ энээн тухай хэлэгдээ.

Нүхэд А. П. Кириленко, Н. А. Тихонов президиумдэ һууба. Мүн эндэ КПСС-эй ЦК-гай таһагые даагша К. С. Симонов, министерствэнүүд болон албан зургаануудай хүтэлбэрилэгшэд, үйлэдбэриин түрүүшүүл, ниислэл хотын олониитын түлөөлэгшэд байгаа.

Зам харилсаанай министр Н. Г. Павловский элидхэл хэбэ.

Арбан нэгэдэхи табан жэлэй даалгабаринуудые амжалтатайгаар дүүргэхын тула бүхы хүсэ шадалаа гарган хүдэлмэрилхэбди гэжэ суглаанда хабаадагшад найдуулба.

(ТАСС).

ТЭЖЭЭЛ БЭЛЭДХЭЛГЭДЭ ХҮН БҮХЭНИИЕ ХАБААДУУЛАЯ!

ХҮСЭЕЭ НЭГЭДХЭН



Репортаж

Кабанскын районие ходоро гарадаг Сибириин агууехэ түмэр замтай зэргэшэн зурыһан Московско трактын хажуугаархи газар таряалан, нуга сабшалангай ургасые харахада, баясамаар. Байгал шадархи эдэ нютагууд, бэшэ тээгүүр ганшье болоходо, яһала шииг нойтотой байдаг ха юм.

Хүн зонойнгоо тоогоор тус район республика соогоо түрүү һуури эзэлдэг юм. Шухала промышленна предприятинуудшье олон. Тиимэһээ дэрээбэн, поселогууд заримандаа хоорондоо зайгүй шахуугаар урдаһаамнай һубарилдан үнгэрнэ. Тээ нэгэ хэды ябаад байхадамнай, үндэр хоолойнуудһаа боро утаа хаяһан Тимлюйн цементно-шиферна комбинадай мантан корпусууд харагдаадхиба. Харин түмэр харгын нүгөө талада үбһэ сабшажа байһан косилкатай нэгэ трактор обёорогдобо. Юундэ энэ гансаараа ябаха болоо юм, бусад тракторнуудынь яашоо гээшэб гэжэ мэдэхээ тэрээндэ дүтэлбэбди. Сабшаһан мүрысэнь адаглахадамнай сэбэр һогооборишье үлэнэгүй хэбэртэй. Хорёод-гушаад метр саашаа манай хажуугаар үнгэрөөд, трактор зогсобо. Досооһоонь халуун наранда хүрилшэһэн нюуртай үндэр хүн гаража ерэбэ. Энэ Байгалай туршалга-үйлэдбэриин ажахын Еланиин отделениин үнинэй механизатор Иван Яковлевич Залуцкий байба.

—Тугаарай үдынгөө хоол баряад, трактораа тоһодооб,—гэжэ хара лаг болошоһон гарайнгаа araap хүлһөө аршан тэрэ хэлэбэ. Тиигээд трактор тээшээ эрьен:

—Энээнээ түмэр гээд лэ хайра гамгүйгөөр энэ халуунда намнажа байхадаш, юун удаан болохоб даа. Бүхы юумэн харууһанһаа. Тэрэнэй ашаар лэ би үдэрэй 7—8 гектар сабшана ха юм биб,—гэбэ.

Юундэ гансааран эндэ ябанабши гэжэ гү? Отделениимнай сабшалан нэгэ жэгдэ адли бэшэ ха юм. Жэшээнь, эндэхи намаглиг газарай уһанда эдюулшоогүй дээрэнь, түргөөр сабшаха хэрэгтэй. Олоор ерээд, эндэ үймэлдэжэ байха зайшье үгы. Харин үбһэнэйнь хатахада, түргэн зуура суглуулжа ашаад, Еланиин фермэ абаашаха юм. Тиишэл ошоо һаа, һонин юумэ харахат,—гэжэ дэрээбэн тээшэ зааба.

Нээрээшье, Еланиин фермэ хүрэжэ ерэһэмнай, үбһэнэйнь хорёо соо зуугаад метр утатай хоёр томо гэгшын һүри бодонхой, гурбадахинь сомоггдожо байба. Аарбатай хоёр трактор үбһөө унагаагаад, үшөө хоёрынь ээлжээгээ хүлеэнэ. Унагааһан үбһыень хоёр трактор эндэ тэндэһээнь орожо байжа, һарагар түмэр асатай түхеэрэлгээрээ оншотойгоор абаад, сомоо дээрэ аятайханаар табина. Үбһөө буулгаха ээлжээгээ хүлеэжэ байһан тракторист Гавриил Артемьевич Залуцкитай хөөрэлдэбэбди.

—Гавриил Артемьевич, тугаарай бидэ баһа косилкашан Залуцкитай уулзаа һэмди. Тэрэ танай түрэл байгаа ёһотой.

—Үгыл даа, үгы,—гэжэ тэрэ энеэбэ. — Энэ һүри дээрэхи баһа Залуцкий гээшэ. Үшөө Петр Залуцкий гэжэ косилкашан бии. Хоёр залуу Залуцкинар—Николай, Владимир гэгшэд байха. Мүнөө Халтусһаа үбһэ зөөнэбди. Тэндэхи луговод баһал нөөхи Залуцкий байха гээшэл даа. Дэрээбэнэймнай орой хахадынь Залуцкинууд юм гүбэ. Энэ фамилитантай бүхэли үйлсэ бии. Ганса манай П. Д. Трифоновэй, В. А. Ладанковой хоёр звенонуудта арбаад Залуцкитан сохом байха. Тиимэл бэрхэ шударгы зон гээшэлди даа.

Нээрээшье хэзээ нэгэ урданда Залуцкитан гэжэ олон үхибүүдтэй айл бүлэ Россиһаа Сибирь зөөхэдөө, намагтай энэ газарые һайхашаажа, Елань гэжэ нэрлээд, эндэ һуурижан түбхинэһэн байжа болоо. Ажалдаа бүхэриг, нэтэрүү энэ айлай ашанар, гушанар һүүлдэнь бүхэли дэрээбэн болотороо үнэржэн олошороо.

«Елань» гэжэ үгэ ород дээрэ намаг гэһэн удхатай юм. Эндэхи сабшалан уһалалташьегүй яһала һайн ургаса үгэдэг. Энэ жэлдэ дунда зэргээр 15 центнер гектарһаа гарана. Эндэ ехэнхи үбһөө фермынгээ хажууда асаржа, сомодог заншалтай. Энэньшье ойлгосотой. Нэгэдхэеэр, сэхэ сабшалан дээрэ һүрилхэ гэхэдэ, намагтай, хоёрдохёор, үбэлдөө дахин тэдэнээ задалжа, зөөжэ зобонхоор, нэгэ мүһэн хүргэхэ газартань хүргэжэ, хорёо соогоо оруулаа хада, өөһэдтэнь амар байна бшуу.

Мүнөө П. Д. Трифонов, В. А. Ладанковой оньһожоруулагдамал звенонууд сугтаа хүдэлдэг болонхой. Юуб гэхэдэ, трактор, зэмсэгүүдээ хамталаад хүдэлхэдэ, ажалай бүтээсэ, ашаг үрэ һураггүй дээшэлнэ. ха юм.

П. Д. Трифоновэй звено 1000 центнер, В. А. Ладанковой звено 700 центнер июлиин 28 болотор һүрилһэн байба. Заворотное, Тарасовский покос, Остров гэжэ сабшалангуудай үбһэн хурягдаа. Һүүлшын арбан үдэрэй туршада механизаторнууд С. Соловьев, Г. Елизов, Ю. Аленичев, Н. Селиванов, С. Ануфриев, Н. Иванов гэгшэд һайнаар хүдэлөө.

...Үдэшын 6 саг багаар, баруун-хойноһоо, Байгал тээһээ хара үүлэн таража, гансата бүрхэбэ. «Энэ хяарамарынь баһал орохоёо забдабал даа, —гэжэ һанаа зобонгёор огторгой шарайшалан, Гавриил Артемьевич Залуцкий хэлэбэ. — Харалган-боролгон гээд, оройгүй һүриеэ хаяад зугадашаха эрхэгүй гүбди даа, шамдая, нүхэд».

Н. БАДМАРИНЧИНОВ.

ЗУРАГУУД ДЭЭРЭ: косилкашан И. Я. Залуцкий. Үбһэн һүрилэгдэнэ.

С. БАЛДУЕВАЙ фото.



НАРАТА ҮДЭРЫЕ ҺАМБААШАЛАН

Бодонгуудай совхозой хүдэлмэришэд үбһэндөө һайн бэлэдхэлтэйгээр, эмхи гуримтайгаар ороо гэжэ тэмдэглэхэ шухала. Үбһэшэдэй звенонууд бүри үни хада байгуулагдаад, социалис мүрысөөнэй гуримтай танилсуулагданхай.

Тэрэшэлэн энэ совхозой онсо илгаань гэхэдэ, эндэхи хүн бүхэн—ехэ багагүй бүлта үбһэндэ гаража, түрэл ажахыдаа туһалдаг юм. Тус совхоз һүүлэй жэлнүүдтэ ондоо тээшээ ошожо, тэжээл бэлэдхэлгээ болинхой. Энэ хадаа сабшалангай үрэжэл һайжаруулха хэрэгтэ тон ехэ анхаралай хандуулагдадаг байһые гэршэлнэ бшуу.

Урда жэлнүүдтэ адли мүнөө үбһэшэдэй найман звено байгуулагдаад, тэдэниие совхозой мэргэжэлтэд ударидана. Түрүүшын үдэр зуу гаран хүн гар хажуур барижа, намаг газарай, һужааг, ханаа-буудай ногоо унагааһан байха юм. Зарим газарта ногооной ургаса һайн. Бүхы ургаһан ногоогоо гээлтэгүйгөөр хуряажа абаха гээшэ үбһэшэдэй мүнөөдэрэй зорилго болоо.

Үбһэндэ орохын урда тээ отделени бүхэндэ суглаанууд үнгэргэгдэжэ, хүн бүхэндэ социалис мүрысөөнэй гурим ойлгуулагдаһан, звено бүхэндэ түсэб үгтэһэн байна. Жэшээлхэдэ, даабаряа үлүүлэн дүүргэһэн звеногой гэшүүдэй салин дээрэ 20—30 процент нэмэлтэ түлбэри үгтэхэ юм.

Һүүлэй үдэрнүүдтэ бороо орожо, үбһэшэдые нилээд һаатуулна. Гэбэшье бидэнэй хүрэһэн Д. Д. Дагбаев, Ч. Д. Цыренов гэгшэдэй звеногойхид нарата үдэр бүхэниие һамбаашалан, сабшаһан үбһэеэ бороодо оруулангүй, һайн шанартайгаар хуряажа абахые оролдоно.

А. УНАГАЕВ.

Бэшүүрэй район.

ШЭМЭТЭ НАБШАҺАН НӨӨСЭЛЭГДЭНЭ

Жэл бүри үбһэ тэжээл бэлэдхэхэ хүдэлмэридэ Эдэрмэгэй дунда һургуулиин һурагшад туһалдаг заншалтай юм. Мүнөө жэлдэшье эдэ залуу шамбай үхибүүд энэ сүлөөгүй хүдэлмэриин үедэ хамтын хэрэгэй түлөө хамсыгаа шуун, хам оролсон, ажаллажа эхилбэ. Эдэниие «Первомайский» совхозой үнинэй механизатор, Норбо Балдандоржиев хүтэлбэрилнэ. Тэрэнэй даадаг звенодо 18 һурагшад хүдэлнэ.

Энэ звено июль һарын 20-ёод хоног соо 25 центнер шахуу, витаминтай набшаһата тэжээл бэлдэжэ хонишодой, үхэршэдэй үбэлжөөндэ нөөсэлбэ.

Һургуулиин үхибүүдһээ гадуур ажалай ба дайнай ветеран Федор Прокопьевич Архипов, үнинэй коммунист Ч. Н. Намсараев, бусад пенсионернүүд тэжээл бэлэдхэлгэдэ хабаадалсана.

Д. ДОРЖИГУТАБАЙ,
хүдөө бэшэгшэ.

Хэжэнгын район.

МАЛ АЖАЛ — онсо шухала һалбари

...АНАА ГОЛОЙ ЭХИНДЭ

...Алар бүри хабар байхада «Георгиевский» совхозой үхэршэд һүрэг малаа Анаагай эхиндэхи холын бэлшээридэ абаашаа бэлэй. Энэнь ...олхозой түбһөө зуугаад километрэй зайда оршодог. Холын бэлшээридэ һүрэг мал туужа гарахын урда тээ дүршэлтэй үхэршэд Николай Байбородин, Борис Сергеев гэгшэд үхэр бүхэнэйнгөө шэгнүүрые хоног бүридэ 900—1000 граммаар нэмээхэ социалис уялга абаа бэлэй. Тиин үнгэрһэн хоёр һарын дүнгүүдые согсолходо, үхэршэд хараалһан зорилгоёо найдамтайгаар бэелүүлжэ байнад.

Д. ДОРЖИЕВ.

Хори.

ТҮРҮҮШҮҮЛ ТОДОРБО

Нарһатын совхозой мал адуулагшадай зунай түрүүшын һарын социалис мүрысөөнэй дүнгүүд согсологдобо. Ажахын дүршэлтэй үхэршэн И. Д. Портнягин бэшэ малшадайнгаа дунда эгээл һайн амжалта туйлаа. Тэрэ даалгагдаһан малайнгаа шэгнүүрые сүүдхэдэ дунда зэргээр 814 граммаар нэмээһэн байна. Тиихэдэ буруушан Н. М. Богданчикова 160 буруунуудайнгаа тус бүриинь шэгнүүр сүүдхэдэ 796 граммда хүргөө.

Тугалшадай дундаһаа пенсионер Цырегма Тучинова түрүүлжэ ябана. Тэрэ түрэл совхоздоо гушаад жэлэй туршада мал ажалда хүдэлдэг юм. Мүнөө Ц. Тучинова Улаан-Туяагай һү һаалиин фермэдэ 50 тугал харууһална. Үнгэрэгшэ июнь һарада тугал бүриингөө шэгнүүр сүүдхэдэ 1397 граммаар нэмээжэ шадаа.

Ц. ДОРЖИЕВА,
Яруунын районой «Улаан Туяа» газетын хүдэлмэрилэгшэ.

МҮНӨӨДЭР—ТҮМЭР ЗАМШАДАЙ БҮХЭСОЮЗНА ҮДЭР

ЗОРИЛГОМНАЙ ЕХЭ

Түрэл Коммунис партиингаа XXVI съездын түүхэтэ шиидхэбэринүүдээр зоригжоһон Зүүн Сибириин түмэр замай Улаан-Үдын отделениин ажалша коллектив өөһэдынгөө заншалта һайндэрые ажалай болон политическэ айхабтар ехэ дэбжэлтын оршон байдалда угтажа байна.

Һайндэр бүхэндэ ажалайнгаа бэлэгүүдые зорюулха гээшэ бүхы совет хүнүүдэй ёһо заншал болонхой. Ушар тиимэһээ манайшье коллективэй хүдэлмэришэн бүхэн ажалай габшагай вахтада жагсан, урдаа табиһан зорилгонуудаа бэелүүлхын тула бүхы хүсэ шадалаа, эдэбхи үүсхэлээ элсүүлэн, ёһотойл социалис мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлэн, зарим тэды амжалтануудые туйлаа. Энээн тухайгаа тэдэнэр һайндэрэй урда тээ баяр баясхалантайгаар элидхээ.

Түмэр замшадай үдэрые нэрэтэй солотойгоор угтахын түлөө дэлгэрһэн социалис мүрысөөндэ Улаан-Үдын энергоучасток, харгы замай 56-дахи машинна станци, Улаан-Үдын ашаа тээлгэ-буулгалгын оньһожоруулагдамал дистанци, Улаан-Үдын ОРС, Наушкын эрьесын локомотивна депо, Посольская, Тимлюй, Заиграево, Мысовая станцинууд, Улаан-Үдын, Мысовойн кондукторска резервнүүд, Сэлэнгын мастерска участок, Загарайн подстанци, контактна сетиин Переемныи подстанци, Наушки вокзалай коллективүүд шалгаран гараа.

1981 оной хоёрдохи квартал соо түмэр харгын транспортын предприятинуудай дунда дэлгэрһэн Бүхэсоюзна социалис мүрысөөнэй дүнгүүдые хаража үзөөд, Зам харилсаанай министерствын коллеги болон профсоюзай ЦК-гай президиум Улаан-Үдын энергоучастогта дамжуулгын Улаан туг, түмэр замай 56-дахи машинна станцида хоёрдохи мүнгэн шан барюулха гэһэн шиидхэбэри баталан абаһан байна.

Түмэр замшадай бүхэсоюзна үдэртэ зорюулагдаһан социалис мүрысөөндэ Слюдянска дистанциин граждан барилгын Сэлэнгын участогай барилгашадай мастер, «Хүндэтэ түмэр замшан» гэһэн тэмдэгээр шагнагдаһан А. С. Спешилов, Улаан-Үдын локомотивна депогой электровозой машинист Г. В. Кокорев, Улаан-Үдэ станциин постын дежурна М. И. Курсакова, түмэр замай Улаан-Үдын дистанциин харгын мастер Н. И. Манюк, граждан барилгын Улаан-Үдын дистанциин дархан Г. В. Звягин, Улаан-Үдын депогой вагонуудые шалгагша Ф. Н. Петров, түмэр замай таһагай дежурна П. М. Федоров, Улаан-Үдын локомотивна депогой слесарь Н. Н. Шульгин, Улаан-Үлэ станциин дежурна М. М. Зябликова, Улаан-Үдын дистанциин сигнализаци болон хэлхеэ холбооной электромонтер В. А. Яцуценко болон бусад олон нүхэдэй илан гараһанда баяртайбди.

Арбан нэгэдэхи табан жэлэй түрүүшын жэлые амжалтатай түгэсхэхын тула манай түмэр замшад түрүүшынгээ амжалта туйлаа. Ашаа шэрэлгээр 1981 оной хахад жэлэй түсэб 102 процент дүүргэгдээ гэхэ гү, али нёдондоной энэ үеынхиһөө 5,3 процентээр ургаа. Тиихэдэ арадай ажахын хэрэглэмжын элдэб янзын ашаа тээхэ түсэб 103,9 процент дүүргэгдээ. Илангаяа шулуун нүүрһэ, барилгын материалнуудые ашаха түсэб холо үлүүлэгдээ гээшэ. Мүн ашаа буулгаха даабари нёдондонойхиһоо 8,7 процентээр дээшэлээ.

Түмэр замшадай ажал хүдэлмэриин үрэ дүнгүүдэй гол шухала сэгнэлтын нэгэн — хооһон вагонуудай зогсолго нормоор хараалагдаһанһаа 0,72 часаар доошолуулагданхай. Тиигэжэ ашаанай поезднуудые ябуулха график нёдондонойхиһоо 0,5 процентээр дээшэ болоо, вагонуудай эрьесэ 13,7 процентээр түргэдхэгдөө, шэрэлгын үнэ сэн түсэбөөр хараалагдаһанһаа 0,7 процентээр хямдаруулагдаа, ажалай бүтээсэ 0,4 процентээр дээшэлүүлэгдээ.

Гэхэтэй хамта манда дутуу дунданууд үшөөл байдалдаһаар гэжэ мэдэрхэ ёһотойбди. Жэшээнь, 1981 оной түрүүшын хахад жэл соо модо шэрэхэ түсэб оройдоол 83,9 процент дүүргэгдэбэ; вагонуудые хэрэглэхэ ажалай бүтээсэ 94,8 процент, локомотивуудые ашаглаха ажалай бүтээсэ 81,7 процент болобо; вагонууд түсэбөөр хараалагдаһанһаа ехэ удаанаар ашаглана гэхэ мэтэ шиидхэгдээгүй асуудалнууд олон.

Дутуу дундануудаа усадхахын, гүрэнэй түсэб бэелүүлхын түлөө бидэ үйлэдбэридөө түрүү дүй дүршэл нэбтэрүүлхэ хэрэгтэ онсо анхаралаа хандуулха ёһотойбди. Ленинград, Челябинск, Одессэ, Люблино, Электросталь, Москва, хотонуудай түмэр замшадай һайшаалта үүсхэлнүүдые дэмжэхэ ёһотойбди. Имагтал энээнэй ашаар дүүрэн ашаатай, хүндэ поезднуудые ябуулдаг боложо шадаха байнабди.

Түрүүшүүлэй дүй дүршэл үйлэдбэридэ нэбтэрүүлхын тула манда зарим тэды алхамууд хэгдэбэшье, тэрэ үшөөл бүгэдын шадабари боложо шаданагүй. Иимэ байдал юун дээрэһээ тохёолдоноб гэхэдэ, зарим хүтэлбэрилэгшэд болон профсоюзай комитедүүд шэнэ, түрүү дүй дүршэл шэнжэлхэ, тэрэнэй үндэһэ һуури дээрэ үйлэдбэриин ашаг үрэ дээшэлүүлхэ ябадалда ёһын тэдыгээр хандажа, аша нүлөө ехэтэй социалис мүрысөөн мууса дэлгэрүүлэгдэнэ гэжэ үнэн зүрхэнһөө мэдэрхэ ушартайбди.

Ажал хүдэлмэрисэ али болохо аргаар һайжаруулха зуураа, түмэр харгын транспортын гол шухала фонд болохо локомотив, вагон, автоматикын, телемеханикын элдэб хэрэгсэлнүүдые ашаг ехэтэйгээр хэрэглэхын хойноһоо үдэр бүриин оролдолго гаргаха уялгатайбди. Мүн тиихэдэ хүн зониие таатай зохидоор зөөхэ, тэдэнэй бүхы эрилтэнүүдые бүринөөр ханагаха гээшэ түмэр замшадай нангин уялга болоно гээшэ. Энээниие бэелүүлхын тула эмхидхэлэй, ойлгууламжын хүдэлмэри дээдэ хэмжээндэ, партиин эрилтэнүүдтэй зохилдуулан ябуулагдаха ёһотой. Илангаяа пассажирска поезднуудые һаатуулангүйгөөр, саг болзор соонь эльгээхэ гээшэ түмэр замшадай мүнөөдэрэй гол шухала зорилгонуудай нэгэн болоно.

Коммунис партимнай, гүрэн түрэмнай түмэр замшадые халуун анхаралаараа хүреэлэнхэй. Тэдэнэрэй ажабайдал, ажаһуудал үдэр бүри һайжарна. Энээниие эли тодоор гэршэлһэн нэгэ жэшээ дурдаһууб. Түмэр замай Улаан-Үдын отделениин ажалшадай ажабайдал һайжаруулха талаар һүүлэй үедэ 21 миллион түхэриг гаргашалагдаа. Мүн һүүлэй жэлнүүдтэ нэгэ хүдэлмэришэнэй һарын салин 35 процентээр дээшэлээд байна бшуу.

Манай коллективэй ажалшад зол жаргалта ажабайдалайнгаа түлөө, алтан үзэгтэ совет хуулиин наран доро хүдэлхэ эрхэеэ эдлэжэ байһанайнгаа түлөө түрэл партидаа, совет правительстводаа үнэн зүрхэнэй баяр баясхалан хүргэхэ зуураа, урдахи асари ехэ түсэбүүдээ сүм бэелүүлхэ байһанаа заншалта һайндэрэйнгөө үдэр батаар мэдүүлнэ.

В. ВОВК,
Зүүн Сибириин түмэр замай Улаан-Үдын отделениин начальник.

САХИЛГААН ХҮЛЭГҮҮДЫЕ ЖОЛООДОГШОД

Арбадахи табан жэлэй туршада Улаан-Үдын локомотивна депогой коллектив амжалта туйлажа, үйлэдбэридөө үндэр дүнгүүдые туйлаһанайнгаа түлөө КПСС-эй ЦК-гай, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй, ВЦСПС-эй болон ВЛКСМ-эй ЦК-гай дамжуулгын Улаан тугта хүртэһэн, ВДНХ-гай Хүндэлэлэй самбарта бэшэгдэһэн юм.

Амжалтаяа улам арьбадхахын тула депогой хүдэлмэришэд арбан нэгэдэхи табан жэлэй түрүүшын жэлдэ дээшэлүүлэгдэһэн социалис уялгануудые абажа, партиин XXVI съездын шиидхэбэринүүдые бэелүүлхын хойноһоо үдэр бүри оролдолго гарган ажаллана. Илангаяа ашаглалгын цех үнэтэ үүсхэлэй эхи татажа, бүхы рейсүүдые һайн шанартайгаар үнгэргэхын түлөө тэмсэнэ. Жэшээлэн хэлэбэл, жэлэй эхинһээ хойшо локомотивна бригаданууд дүрбэн мянгаад хүндэ шэгнүүртэй, утадхагдаһан поезднуудые ябуулжа, ашаа шэрэхэ зургаа һарын түсэб үлүүлэн дүүргэжэ шадаа. Энээнэй хажуугаар 7 миллион киловатт-час электрын элсэ хүсэн алмагдаа.

Али бүхы һайшаалта хэрэгүүдэй манлайда коммунистнууд жагсана. Уг залгамжалһан мэргэжэлээ үндэрөөр үргэжэ, саашань үргэлжэлүүлжэ ябаһан ажалай ветеран Леонид Иванович Елисофенко коллектив соогоо хүндэтэй хүнүүдэй нэгэн болонхой. Ажалайнгаа намтарые анха түрүүн кочегараар эхилһэн Леонид Иванович электровоз жолоодохо эрхэтэй дээдэ классай машинист болонхой. Тэрэ халаанайнгаа даабарине хододоо 120—125 процент дүүргэнэ.

Рейсэй шанар имагтал заһабарилагшадһаа дулдыдадаг юм. Тиимэһээ электроаппаратура заһабарилдаг цехэй хүдэлмэришэд харюусалга түгэс, голодоһогүйгөөр хүдэлжэ, мүрысөөндэ түрүү һуури эзэлнэ. Һайн шанартайгаар заһагдаһан техникэ хэзээдэшье найдамтай бшуу.

Мүнөө үеын оньһон техникые ашаг ехэтэйгээр хүдэлгэхэ гээшэ шадабариин, оролдолгын хэрэгшье һаань, мүн тэрэниие һайн мэдэхэ, шудалха тон шухала. Ушар тиимэһээ эндэ һаншагаа сайшаһаншье ветерануудые, мэргэжэлээ табан хурган мэтэ мэдэхэ болоодүй залуухан хүбүүд — нэгэ үгөөр хэлэхэдэ —бултадаа эрдэм һургуулияа дээшэлүүлхын хойноһоо оролдоно.

Заншалта һайндэрэйнгээ урдахана депогой локомотившигууд ВДНХ-да тусхай альбом эльгээгээ. Тэрээн соонь коллективэй амжалта тухай элидхэһэн документнүүд, ажалшадай амаралтада зорюулһан фото-зурагууд оруулагданхай.

Шэрэм харгын шэнхинээнэй сууряан, локомотивуудай хуугайлаан эндэһээ эхитэй...

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: депогой түрүү ажалшад (зүүн гарһаа) машинист В. Железников, машинист-инструктор В. Волькович, машинист, СССР-эй Верховно Соведэй депутат В. Корытов, машинист-инструктор В. Посельский.

П. БУРМАКИНАЙ
фототекст.

Зурагаал

А Ж А Л АЛДАРШУУЛДАГ

Арад түмэндэ айхабтар ехэ уй гашуудал асарһан Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агуу ехэ дайнай дүлэн сарагдажа, совет орон дотор амгалан тайбан ажабайдалай һалбаран хүгжэхын эхин шатын үе һэн. Дайн дажарай хүндэ хүшэр жэлнүүдтэ нидааэд «халуун шулуу» долёоһон нютаг нютагай хүбүүд, басагад урдахи харгы замайнгаа хуби заяан тухай бодомжолон, зарим нэгэниинь һургуулияа саашань үргэлжэлүүлбэ, нүгөөдүүлынь ямар нэгэн мэргэжэл олохын түлөө эрмэлзэбэ.

Нютагтаа үбһэшэдэй бригадада ябажа байһан табан хүбүүд сугларжа, «нюуса суглаа» зарлаад, хэн, юун болохо тухайгаа хөөрэлдэбэ. Түрүүшээр эдэ хүбүүдэй һанаһан яашье нэгэдэжэ үгөөгүй һэн ха.

— Хүбүүд, бидэ «буруунай бэлшээриһээ гараадүй» зон гээшэбди. Юрэдөө, нютаг нугадаа түбхинэхэ, түрэл колхоздоо хүдэлхэ гээшэмнай манай уялга юм аабза. Тиибэ ябашье Улаан-Үдын локомотивна депогой дэргэдэ мээгдэһэн ФЗО-до ошожо һурахадамнай яаха юм? Хүдэлмэришэнэй мэргэжэлтэй болоод, нютагаа бусахадаашье ажал хүдэлмэри оложо ядахагүймнай лабтай. Байн оньһон техникэшье олошорно бээз,—гэжэ Пиранглай бултанай һүүлдэ дурадхаба.

— Оо, ФЗО гээшэмнай мүртэй газар бэшэ байгаа ёһотой. Хэдэн жэл нэгэ класста һуужа, «наһаяа эдиһэн, нарбаяа сайһан» хүбүүдые адхадаг «нүхэн» гэлсэгшэ. Аргаяа барагдахадаа, шаргынгаа мухардахадал ошуужаб,—гэжэ хэн нэгэн ехэл дээрэлхүүгээр, тунгаасагүйгөөр дуугараадхина.

Айдар залуу 15—16 наһандаа ябаһан эдир хүбүүдэй халуун арсалдаан үни удаан үргэлжэлбэшье, нүхэдэйнгөө дунда хүндэтэй, хэлэһэн үгэнь хододоо үнэтэй дээрэ тоологдодог Пиранглайн дурадхал һайшаагдажа, Тээгдын табан хүбүүд харгы замдаа түхеэржэ эхилээ һэн. Сэхыень хэлэхэдэ, тиитэрээ бэлдэхэшье юумэн тэрэ үедэ мүртэй байгаагүй бшуу: хүн бүхэн хоёр-гурбан хоногто эдихээр замбаатай, хатааһан айрһатай, нэгэ тогооной үрмэтэй һэн ааб даа.

Ород хэлэндэ балай һайнаар һураагүй хүдөөгэй хүбүүдтэ түрүүшээр бэрхэтэйшэг һэн. Тиигээдшье гэр һанагдаха, хажуугаарнь хото ходо «холхиндогшог» ябаха. Эдэ бүгэдын хамтаран суглархада Пиранглайн дүрбэн нүхэд нэгэтэ тэрьелшоо бэлэй.

Багаһаа жорхойхон, һанаһанаа хододоо хүсэлдүүлдэг, бажууһанаа табидаггүй абари зантай Пиранглай ори гансаараа үлэшэбэб гэжэ гомдон, голхоронгүй, ёһотойл хатуу зоригтой эрэ хүнэй шэнжээр бэеэ хуяглан, һургуулидаа шуналтайгаар шунган оробо. Шэнэ нүхэдшье олошорно, шэнэ байдалдаашье дадаба, зургаа һарын курсашье дүүрэшэбэ.

— Түрүүшээр хэзээшье бэрхэтэйшэг һааб даа. Теэд эрэ хүн зориһондоо гэдэргэл, ФЗО дүүргэхэдээ слесарь мэргэжэлтэи боложо гараһан хүм. Харин үнэмшэлгэ абаха үедөө түрэһөөр Пиранглай нэрэмни ород нүхэд хүбүүдэймни нэрлэдэгээр Петр болошоһон юм, —гэжэ Петр Доржиевич тэрэ үеынгөө байдал тухай домоглон хөөрэнэ.—Ажалаймни намтарай дэбтэр соо 1947 оной февралиин 1-дэ Улаан-Үдын локомотивна деподо слесарезр ажалда абтаба гэһэн гансал тэмдэглэл байха. Би энэ коллективтэ хүмүүжэһэн, «хүлөө дүрөөдэ, гараа ганзагада» хүргэһэн хүм. Депо минии ёһотойл хоёрдохи гэрни болонхой гээшэ.

Хоёрдохи гэр. Хоёрдохи гэрэй үүргые хүн бүхэн һайн мэдэнэ аабза. Эндэл хүнэй һайн һайхан шэнжэ, абари зан, дутуу дунданууд элирдэг гээшэ. Эхэ, эсэгын заабари зарлигай оюун бодолдо, сэдьхэл зүрхэндэ бүхөөр хадуугдаашье һаань, коллектив гээшэмнай ёһотойл хүмүүжүүлэгшэ болоно ха юм даа.

Һайн һайхан ёһо заншалтай, абьяаста ажал хүдэлмэреэрээ суурхадаг локомотивна деподо бүхы наһаараа хүдэлжэ ябаһан Петр Доржиевич Дондуков оройдоол нэгэдэхи разрядтай слесарьһээ томо предприятиин бригадир болотороо нилээд хүндэ хүшэрхэн зам гаталжа гараа.

Эндэ олон табые дурдаад яалтайб? Тиигээшье һаань, Петр Доржиевичын ажалай намтарай дүрбэн шатые тэмдэглэлтэй. Түрүүшын, тон шиидхэхы үүргэтэй шатань юун болоноб гэхэдэ, шэлэһэн мэргэжэлээ тон нарин нягтаар шудалжа, паровозой хэрэгсэлнүүдые ямаршье заводойхиһоо өөрэгүйгөөр хэжэ шадаг шадабаритай, дээдэ, долоодохи разрядтай слесарь болобо.

Запас частьнуудай байбалнь, паровозшье суглуулжархиха шадабаритай болоод байтарнь, түмэр харгыгаар тепловозууд шуумайлдажа эхилбэ. Яалтайб? Һураха хэрэгтэй. Шэнэ техникэ шудалха хэрэгтэй. Энэшье шата, хоёрдохи шата амжалтатай гаталагдаба.

Техническэ хүгжэлтэ, дэбжэлтэ гээшэмнай үе сагтай ходо урилдажа ябана бшуу. Тепловозуудай орондо шэрэм харгыгаар электровозууд шэнхинэлдэбэ. Баһал һураха хэрэгтэй. «Һураһан далай, һураагүй—балай» гэжэ арад зоной дунда дэмы хэлсэгдэдэггүй. Энэ сэсэ мэргэн үгэнүүдэй удха шанарые бага балшар наһанһаа һайн ойлгоһон Петр Доржиевич үдэр һунигүй шэнэ ном дээрэ һууба. Электровозой оньһые хүсэд таажа, эрхим дээдэ слесарь болобо. Энээниие гэршэлһэн документһээ нэгэ буулгабари эндэ дурдая:

«Тус дипломой эзэн Дондуков Петр Доржиевичын бүтээһэн хэрэгсэлнүүд ямаршье шалгалтагүйгөөр тушаан абтаха. Түмэр замай отделениин захиргаан, партийна болон профсоюзай комитедүүд».

Иимэ документтэй болоһон Петр Доржиевич гурбадахи дабаагаа дабажа, «даагаа һүүлдэжэ» шадаба. Теэд...

1980 ондо локомотивна депогой бригадир Иван Петрович Лыковэй пенсидэ гарахадань, орондонь хүн хэрэгтэй болобо. Харюусалгатай, хүндэ хүшэр энэ тушаал хэнэй нюрганда «ашалтайб!». Дээдэ, дунда һургуули дүүргэһэн олон мэргэжэлтэдэй байбашье, партийна организациин дурадхалаар бригадирай тушаалда Петр Доржиевич зууршалагдаба.

— Битнай хүтэлбэрилхы дүй дүршэлшьегүй, тусхай һургуулишьегүй хүн ха юмбиб. Залуушуулые дэбжүүлээл даа,—гэжэ коммунист Дондуков арсаадшье туршаба.—Слесарезрээ хүдэлөө һаа, үлүү туһатай байха бэшэ гүб?

— Энээниие мэдэжэл байнабди. Теэд танда найданабди, этигэнэбди,—гэжэ парткомой гэшүүд хэлээд, асуудал шиидхэгдээ гэһэншүүгээр хөөрэлдөөгөө дүүргэбэ.

Локомотивна депогой бригадир гээшэ тон харюусалгатай ажал. Түрүүшын лэ асуудалаар хүн бүхэн тэрээндэ хандаха. Запас часть дуталдаха—тэрээндэл гүйлдэхэ. Шухала хэрэгсэлнүүдые хэн бэдэрхэб? Бригадир. Хүбиин хэрэгээр хэнтэи хөөрэлдэхэб? Баһал бригадиртай. Тобшохоноор хэлэхэдэ, бригадирай шиидхэлсэхэгүй асуудал байхагүй, оролсохогүй хэрэг гэжэ хомор.

Теэд энэ орёо асуудалнуудые амжалтатай шиидхэхын түлөө Петр Доржиевич коллективтээ, коммунистнууд болон комсомолшуудта түшэглэн, зохисотой хэмжээнүүдые дары абадаг заншалтай хүн.

— Урдаал хараха, түшэглэхэ хүнүүдэймнай нэгэн гээшэ. Эрхим һайн хүдэлмэришэн, эдэбхитэй коммунист, найдамтай нүхэр юм,—гэжэ Петр Доржиевич тухай магтаалай үгэнүүдые локомотивна депогой начальник А. С. Коренев хэлээ һэн. —Үнэн сэхэ, үльгэр жэшээтэ ажалаараа суурхуулһан эрхим слесарь, шадабаритай хүтэлбэрилэгшэ, һурган хүмүүжүүлэгшын энгэрые Ленинэй, «Хүндэлэлэй Тэмдэг» орденонууд дэмы шэмэглээгүй ёһотой.

Эдэ үгэнүүд дээрэ үшөө нэмэхэ юумэн хоморшог шэнги. Коммунист Дондуков ниитын ажабайдалда эдэбхитэй хабаадалсадаг. Тэрэ парткомой гэшүүнээр һунгагданхай.

Шэн габьяата ажалаараа коллектив соогоо түрүү зэргэдэ гараһан слесарь мэргэжэлтэй Петр Доржиевич Дондуковой алдар солоёо үшөө суурхуулха байһандань этигэмээр.

Ж. ДАШИЕВ.

ҮҮСХЭЛШЭДЭЙ УРЯА ДЭМЖЭГДЭ

Ниитынгээ адууһа малда бардам хүрэхэ үбһэ тэжээл ехээр нөөсэлхэ талаар республика дотороо үүсхэл гарһан Яруунын районой Эгэтын, Баргажанай районой Һүбын, Хяагтын районой Хүдэриин сомоной болон сельскэ Соведүүдэй уряае арадай депутадуудай Хара-Модоной сомоной Совет һайшаан дэмжээ бэлэй. Тус Совет дээшэлүүлэгдэһэн социалис уялга абахадаа, малай тэжээл бэлэдхэлгэдэ хүн бүхэниие хабаадуулха зорилго табинхай.

Арбан нэгэдэхи табан жэлдэ адууһа малайнгаа ашаг шэмые эрид дээшэлүүлжэ, эдеэ хоолой продуктнуудые элбэгжүүлхын тула нэн түрүүлэн үбһэ, мүн шэмэтэй тэжээл ехээр нөөсэлхэ эрилтэ табигдана. Тиин дурсагдагша сомоной Совет өөрынгөө харьяата газартахи эмхи зургаануудай, эмхинүүдэй коллективүүдые малай тэжээл бэлэдхэлгэдэ эдэбхитэйгээр хабаадалсуулха юм. Тиигэжэ мүнөө Аргата нютагай эмхи зургаануудай, захиргаанай хүдэлмэрилэгшэд бүхыдөө 1610 центнер үбһэ бэлэдхэжэ, 310 центнер набша намаа суглуулжа нөөсэлхөөр социалис уялга абанхай.

Энэнь урид хараалһан түсэбһөөнь нилээд ехэ гэхэ гү, али даабариһаа гадуур 610 центнер үбһэ, 10 центнер набшаһата тэжээл нөөсэлхэ болоно. Хараалһанаа сүм бэелүүлхын тула эмхидхэлэй, ойлгууламжын ехэ хүдэлмэри ябуулагдана. Тодорхойлбол, тусхай гар хажууршадай звенонууд байгуулагдажа, хэрэгтэй зэр зэмсэгүүдээр, хэрэгсэлнүүдээр хангагдаа юм.

Аргатын совхоз байгша ондо бүхыдөө 49.620 центнер үбһэ, олон, мүн нэгэ жэлэй 8900 центнер ногоо, 1000 центнер набша намаа, 200 тонно ногооной витаминтай гурил бэлэдхэхэ түсэбтэй һэн. Тиихэдэ энэ ажахыда шефскэ туһаламжа үзүүлдэг районой предприяти, эмхи зургаанууд 3200 центнер набша намаа, хулһа ожорһо суглуулжа тушааха даабаритай. Иигээд эрэхэдээ, байгша ондо тус совхоздо ниитын адууһа малай тэжээл горитойхоноор бэлэдхэгдэхэ хараатай.

КОММУНИСТ *тухай хөөрөөн*

ЭНЭРХЫ СЭДЬХЭЛТЭЙ ХҮН

Үдэр бүри ажалдаашье, хаанашье ябахадаа Любовь Ивановна Титова хүн бүхэндэ илдам налгайгаар, хүндэмүүшэ зохидоор хандадаг зантай юм. Тиимэһээ Доодо-Майлын хүн зон Любовь Ивановнае өөрыень магтадаг, хүндэлдэг гээшэ. Тэрээндэ бүхэли үдэр өөһэдынгөө үхибүүдые—хүбүүд, басагадые найдамтай гарта үгэжэ харууһалуулна бшуу. Эдэ үхибүүдэй түрэлхид—баабай, эжынэрынь Любовь Ивановнае хүндэлэншьегүй яахаб даа. Нүхэр Титовагай хүтэлбэрилдэг сад-яслида үхибүүд ехэ хүхюун соггой, һайн һайханаар харууһалуулна, хүмүүжүүлэгдэнэ.

Любын ажабайдалынь анхан сагһаа юрэнхы һайн һайхан эхитэй юм. Тэрэ элдэб юумэндэ һанаагаа зобожо, бүхы юумэнэй түлөө оролдожол ябадаг гээшэ. Теэд өөрөө үшөө гушашье наһа хүрөөгүй ха юм даа. Любын түрэлхид—Фаина Николаевна Иван Андреевич хоёр басагаяа хүн зондо урин зөөлэхэнөөр хандажа, туһа хүргэжэ һурагаһан байна. Энэнь эгээл һайн баялиг гээшэ ааб даа. Люба үшөө заахан ябахаһаа хойшо хүн зониие хүндэлхэ, тэдэнэртэ туһалха, һайн юумэ тэдэндэ хэхэ хэрэгтэй гэжэ ойлгоо бшуу.

Прибайкалиин районой Турантайн дунда һургуули дүүргэээд, бусад эдир нүхэдтэеэ хамта хаана ошохо, ямар һургуули хэхэ, үзэхэб гэһэн асуудал шиидхээ бэлэй.

Тиихэдэ Люба ямаршье тодорхой зорилгогүй байгаа. Хүбүүд, басагад һургуули дүүргэээд, зариманиинь техникумүүдтэ болон дээдэ һургуулинуудта ороо һэн. Зариманиинь ямар нэгэ үйлэдбэридэ хүдэлхэеэ үлэһэн байна. Хэдэн басагад Зүүн Сибириин соёлой институтда шалгалта барижа туршаха гэжэ шиидэбэ. Люба тэдэнэртэй хамтаржа шалгалтаяа амжалтатайгаар үгөө һэн. Үшөө һургуулида һурахадаа тэрэ гансал дүрбэ-таба гэһэн сэгнэлтэтэйгээр һурадаг байгаа.

Тиигэжэ дээдэ һургуулиин студентка болобо. Нэгэ хэды һураад, ерээдүйнгөө мэргэжэл намда таарахагүй байна даа гэжэ ойлгоо бэлэй. Юуб гэхэдэ, тэрэ ямаршье бодолгүй, нүхэд басагадаа дахажа, соёлой институтда ороһон юм. Тиигээд хоёрдохи курсһаа болиһон байна.

Түрүүн түрэл нютагтаа, удаань Улаан-Үдэ хотодо хэлхеэ холбооной таһагуудта хүдэлбэ. Уданшьегүй хэлхеэ холбооной таһагай начальнигаар томилогдоһон намтартай. Бэрхэ, һайн хүдэлмэрилэгшэ гэһэн үндэр сэгнэлтэдэ хүртөө. Хүн зон Любые ходо хүндэлдэг болобо. Комсоргоор һунгуулаа, агитаторааршье томилогдоо. Тиигэжэ политическэ литература шудалан үзэжэ эхилээ һэн. Ниитын-политическэ хүдэлмэридэ Люба бүришье дуратай болоһон байна.

Теэд ажабайдал нэгэ газартаа байдаггүй, урагшаал хүгжэн дабшадаг гээшэ ааб даа. Ниислэл хотодо хүдэлжэ ябахадаа өөрынгөө дуратай һайн нүхэрые оложо, хадамда гараба. Тэрэ үедэ үбгэниинь болоһон хүбүүн Володя Титов техникум дүүргээ бэлэй. Тиигэжэ Хориин районой леспромхоздо эльгээгдээ һэн. Нүхэртэеэ хамта Любовь Ивановна эндэ ерэбэ.

Володя Хандагайн леспромхозой ой модоной мастераар хүдэлжэ захалаа. Мүнөө тэрэ Анаагай модо бэлэдхэлгын пунктын техноругаар хүдэлнэ. Люба түрүүн леспунктын кассир болоо һэн. Тэрэ энэ шэнэ ажалдаа мүн лэ үнэн сэхээр хүдэлжэ, һайшаал магтаалда хүртэжэ эхилээ бэлэй. Коллективэйнгээ ниитын ажабайдалда эдэбхитэйгээр хабаадалсаа. Энэ тосхондонь Титовтонгүйгөөр ямаршье хэмжээ ябуулга үнгэрхэгүй.

...1978 он. Энэ жэл Любовь Ивановнагай мартагдашагүй он жэлынь болоо һэн. Тэрэ Советскэ Союзай Коммунис партиин гэшүүндэ кандидадаар абтаа бэлэй. Тэрэниие Анаагай модоной пунктын ажалшад — коммунистнууд партиин гэшүүндэ кандидадаар дурадхаа бшуу. Титовтон оройдоол жэл хахад эндэ ажаһууба, хүдэлбэшье, Люба һайшаал магтаалда хүртэжэ, удангүй партиин гэшүүн болобо.

Тэрэл жэлдэ Любовь Ивановна Титовае хүүгэдэй сад-яслиие даагшаар томилбо. Мүнөө гурбадахи жэлээ эндэ хүдэлжэ байна. Үхибүүдые хүмүүжүүлхэ гээшэ тиимэшье бэлэн хэрэг бэшэ ааб даа.

Нэгэн доро нүхэр Титова партийна эхин организациин секретариин орлогшоор һунгагдаһан байна. Тэрэ өөрынгөө энэ ажалда ехэ харюусалгатайгаар хандадаг. Партийна организациин секретариин үбшэлхэдэ Любовь Ивановна энэ уялгыень ехэ һайнаар дүүргэбэ.

Партийна һуралсалай жэлэй дүүрэтэр өөрөө политзанятинуудые үнгэргэхэһөө гадна, тосхонойнгоо интеллигенциин бэелүүлхэ бүхы хэмжээ ябуулгануудые ходо хинан шалгажа байгаа.

Любовь Ивановна Титова ходол хүн зоной дунда эдэбхи үүсхэлтэйгээр ниитын бүхы ажалда хабаадалсажа, үдэр бүриин ямаршье ажал хэрэгһээ тунхарихагүй, хүн бүхэндэ ходол туһа хүргэхые хүсэжэ, оролдожо ябадаг. Иимэ һайн һайхан һанаатай, энэрхы сэдьхэлтэй хүн.

Г. ГАНИН,
«Шэнэ Үдэ» газетын хүдэлмэрилэгшэ.

ХҮДӨӨ НЮТАГУУДЫ ШЭНЭ МЭРГЭЖЭЛТЭДЭЭР ХАНГАХА

СЛУЦК

ЭРХҮҮ — КУРОРТЫ ХОТО

РОСТОВСКО ОБЛАСТЬ

ТАСС-ай фотохроника.

ДЕПУТАДУУД—АЖАЛАЙ ТҮРҮҮШҮҮЛ

...най заводто РСФСР-эй, ...дай АССР-эй Верховн... Соведүүдэй, городской районно Соведүүдэй — ...даа 29 депутат тоологдоно.

...л отологшо Елизавета ...вна Сангадиева, рам... Анастасия Яковлевна ...нова, электро-гагнуурша Аксинья Никифоровна ...кова болон бусад де... ...ууднай коммунис ажа... ...дарник гэhэн үндэр нэ... ...рэтэй юм.

...лаан-Үдын Советскэ рай... Соведэй депутат Е. П. ...диева hара бүри «17,5 ...н дүрбэлжэн метр шэ... ...орондо 20—22 мянган ...лжэн метр шэл отолоё!» гэhэн уряатайгаар хүдэлмэришэдтөө хандаhан юм. Тэрэнэй үүсхэл завод доторо гурбадахи жэлээ халуунаар дэмжэгдэжэ байнхай. Районно Соведэй депутат Аграфена Бурхиновна Будаева 26 мянган дүрбэлжэн метр шэл түсэбhөө гадуур отолхоб гэhэн уялга абаhан байгаа. Тэрэ уялгаяа холо үлүүлээ hэн. А. В. Будаева арбадахи табан жэлэй дүнгөөр Арадуудай Хани барисаанай орденоор шагнагданхай.

Арадай депутадууд Г. С. Белянушкина, В. Ш. Гомбоева, коммунистка С. А. Красовская арбан нэгэдэхи табан жэлээ амжалтатайгаар эхилбэ. Тиихэдэ шэл отологшо Сэсэгма Алексеевна Красовская «Арбан нэгэдэхи табан жэлэйнгээ түсэбые 4,5 жэл соо дүүргэжэ, 100 мянган дүрбэлжэн метр шэл түсэбhөө гадуур отолоё!» гэhэн үүсхэл гаргаhан байна. Тэрэнэй үүсхэл халуунаар дэмжэгдэнхэй.

Тиихэдэ Ажалай Улаан Тугай орденой кавалер шэл ябталагша А. И. Сагайдак 1981 оной түсэбые байгша оной октябриин 7 болотор дүүргэжэ, түсэбhөө гадуур 500 мянган дүрбэлжэн метр шэл багсалая гэжэ сугтаа ажалладаг нүхэдөө уряалаа hэн. Тэрэнэй үүсхэлые 30 гаран хүдэлмэришэд дэмжэhэн байна.

Манай заводой депутадууд ажалай түрүүшүүл байхаhаа гадна, хүн зоной дунда политическэ болон хүмүүжүүлгын ехэ хүдэлмэри ябуулна. Депутадуудаймнай бүлэг урид хараалагдаhан түсэбэй ёhoop, заседаниинуудые үнгэргэжэ, шухала асуудалнуудые зүбшэн хэлсэhэн байна.

Жэшээлхэдэ, депутадууд заводой тосхондо нийтын журамай ямараар сахигдадаг тухай асуудал зүбшэн хэлсэхэдээ, хамтын байрануудтай зэргэлээд хүдэлжэ байдаг архи худалдадаг гурбан магазин болон ресторанай хүдэлмэрийе дахинаа хаража үзэхэ дурадхал худалдаа наймаанай организацинуудта оруулаа hэн. Заводой тосхондо ариг сэбэрые сахиха, тосхоноо болбосон түхэлтэй болгохо, хүн зоние уhaap hайнаар хангадаг болохо тушаа, ажалшадай бэшэгүүд ба гомдолнууд гэхэ мэтэ асуудалнуудые зүбшэн хэлсээ.

Депутадууд Л. Д. Ткаченко, А. Н. Бурлакова, Т. Н. Суханова, Г. С. Белянушкина болон бусад депутадуудай бүлэгэй хүдэлмэридэ эдэбхитэйгээр хабаадана.

Заводоймнай коллективhээ hунгагдаhан арадай депутадууд КПСС-эй XXVI съездын хараалhан түсэбүүдые урагшатайгаар бэелүүлхэ зорилготойгоор үйлэдбэри дээрээшье, олониитын хүдэлмэридэшье бүхы хүсэ шадалаа зорюулан ажаллажа байна.

Е. БОЖЕДОМОВ,
шэлэй заводой депутадуудай бүлэгэй түрүүлэгшэ.

ХУУШАРДАГГҮЙ ЗАНШАЛНУУД

Калинин гэжэ эртэ урданай ород городто уран зохёолшо Пётр Дудочкин ажаhуудаг, ажалладаг юм. Тэрэ өөрынгөө зохёол дотор байгаалида хүнүүдэй хандалгын асуудалые олонхидоо тайлбарилан харуулна.

Россин Федерациин улад зоной мүнөө сагайнь арадай заншалнууд ба hайндэрнүүд тухайда уран зохёолшын замай тэмдэглэлнүүдые уншагшадтаа дурадханабди.

ТЮНИНЭЙ ИЮНЬ

Июниин хоёрдохи воскресенидэ эртэ сагай Тюнино тосхондо (Брянска область) ямаршье уларилтай сагта улад зон олоороо суглардаг. Оршон тойронойнь ой тужанууд соо, саад сэсэрлигүүд соо, мүн тосхон дотор нэгэ доро хоёр hайндэрые — урда сагай хуhанай үдэрые, мүнөө сагай Соёлой үдэрые тэмдэглэнэ. Айлшадшье, эзэн хүнүүдшье хуhанай намаагаар гүрэгдэhэн веногуудаар бэеэ шэмэглэдэг.

Бүхэли жэл соогоо концерт нааданууд бэлдэгдэдэг юм. Тюнинодо hуралсажа гараhан хүнүүдэй заншалта уулзалга hургуулидань үнгэргэгдэнэ. Хүдөөгэй музей соо (тосхондо өөрын музей бии юм) ажалша хүнүүдэй клуб суглардаг: ажал үйлэдбэриингөө дүй дүршэл халан абалсаха дуратайшуул эндэ сугларна. Мэргэжэлтэд, тон түрүүндэ оньhото машина хүдэлгэдэг шадабаритан (тарян ажалдашье, фермэнүүдтэшье машина, механизмууд захагүй олон ааб даа) эндэ түрүү, нюруушуулынь болоно. «Наймаанай газар» гэжэ сортоотойгоор нэрлэгдэhэн сэг зуурын майхангууд соо эд хэрэглэгшэдэй кооперациин магазинууд мүрысэнэ.

Бүхы оршон нютагуудтаа нэрэшэhэн Тюнинэй июнь гэдэгые хүгшэн залуугүй, али бүхы мэргэжэлтэй хүнүүд дурлаhан байха юм.

Тверь нютагай тосхонуудта, агуу ехэ уран шүлэгшын ябаhан газарнуудаар, июниин эхеэр Пушкинай hайндэр үнгэргэгдэнэ. Тэрэнэй түрэhэн үдэртэ ниислэл хотоhoo, мүн харин hаашье айлшад ерэдэг. Пушкинай сэсэн уран үгэнүүд, уран шүлэгшын хүндэлэлдэ бэлдэгдэhэн концертнүүд бүхэли үдэртөө зэдэлжэ байдаг.

...hайн hайхан заншалнууд. Үбгэдhөө залуушуулда, үетэнhөө үетэндэ уг залгуулан дамжуулагдажа байдаг ажабайдалай талаар саарhан дээрэ бэшэгдээгүй ёho заншалнууд олон ааб даа. Сагай байдалтай тааралдахаяа болёошодынь хэрэгhээ гаран үгы болоо. Тэдэнэй орондо шэнэ заншалнууд бии болоо.

Минии уншагша Виктор Шалимов Приморин хизаарhаа намда иигэжэ бэшэнэ: «Агнуури дээрэ эхэ-шубууе алахагүй гэhэн бэшэмэл бэшэ жама ёhон манай Сибирьтэ эртэ урданhаа сахигдадаг. Нэгэ үедэ зарим тээгүүр энэ ёhон мартагдаhан байгаа. Энэ гэмшэлтэйл даа. Мүнөөнэйхидэ орходоо урдань шубууд hурагүй олон байдаг hэм шуу. hүүлэй жэлнүүдтэ хүнэй хайрата нангин сэдьхэл булижа гараа. Тэрэ урданай жама ёhон, ажабайдалай талаар бэшэмэл бэшэ гуримшье hаа, уялгата ёho гурим боложо дэлгэрэнхэй».

Түрүүшээр харахада, энэ тиимэшье шухала жэшээ баримта бэшэл даа. Юрын лэ агнуурийн гурим. Теэд энээн тухаида гүнзэгыгөөр бодожо үзэбэл ямар гээшэб? Иимэ жиирэй заншал гээшэ манай үеын хүнүүдэй болбосорол тухайда, өөhэдынгөө ажаhууhан гэр байра тушаа, газар дэлхэй тушаа тэдэнэй ямар ехээр hанаата болодог тухай тайлбарилжа үгэнэ ха юм.

Москва шадарай Воскресенск хотоhoo Константин Митинэй эльгээhэн бэшэг. «Рязань нютагай Криуши тосхондо помещик Колобуховой мэдэлдэ байhан газар дээрэ 1924 ондо нарhан сагдуулнуудые hуулгалсаhан хүнби. Тэрэ гэhэнhээ хойшо оршон тойроной хамаг бүхы нютагуудта хабарай сагта модонуудые hуулгадаг заншалтай болонхой. Мүнөө эндэ ой бии. hайхан тужа болонхой даа. Нарhад дээгүүр хэрмэд hүрэлдэжэ ябаха. Шубууд бии. Мөөгэ, hархяаг элбэгтэй. Рязаньhаа, Москваhаа хүнүүд hархяаг түүхэеэ иишэ ерэдэг. Теэд урдандаа эндэ помещигэй байхада хоохон газар байhан юм.

МИХАИЛ ИВАНОВИЧАЙ ТУЖА

Яажа hайн hайхан заншалнуудай мүндэлдэг тухайда хөөрэлдөөнэй болоходо, манай эндэ иимэ нэгэ ушарые олонхидоо дурдадаг.

Нэгэтэ М. И. Калинин өөрынгөө түрэhэн Верхняя Троица тосхондо, харгын хажууда боложо байhан хэрүүл шуулаанай гэршэнь болоhон юм. Харгын хажууда ургажа hууhан хуhа унагаажа таhа хюрөөдөөд, хоёр тэргэдэ ашаад ябаhан хоёр тарялашадые лесник балшыса бариhан байгаа. Тэрэ мори тэргэнүүдыень hөөргэнь годируулжа эхилбэ ха. Тарялашад эсэргүүсэбэ, хараалдаба, занаалдаба. Энэ үедэнь станциhаа ерэжэ ябаhан Михаил Иванович хажуудань зэргэлээдхибэ. Хэрэлдэжэ байгшадай хажууда тэрэ түргөөр гүйжэ ошоод, эрид шангаар асууба: «Юун болооб?»

—hайса шагнажа, шүүжэ үзэhэнэй удаа: «Лесник зүбтэй байна. Таанар юундэ гааранабта?!» Зэмэтэйшүүл хэнтэй ушарhанаа ойлгожо, hалд гэшэбэ ха. «Түлеэтнай абахамни. hургуулида хюрөөдэжэ үгэхэт. Тиигээд яла түлэхэт. Хайшаашье ошохогүйт даа: абажал hалахабди»,— гэжэ зориг opohon лесник зонхилбо.

«Хэhээлтэнь иигээд лэ дүүрээ гү?» — гэжэ Михаил Иванович тэрээхэн хэмжээгээрнь сэдьхэлээ ханаагүй байhан хадаа, асууба ха. Лесник далаа хабшад гүүлэhэн бэеэрээ: «Эдэниие хаалтада hуулгалтагүй юм ааб даа: мэнэ гэhээр тарилга эхилхэнь ха юм» — гэбэ.

«Зүб даа, хаалтада hуулгаhанай хэрэггүй,— гэжэ Михаил Иванович зүбшөөбэ.— Энэ тайрагдаhан нэгэнэй орондо гурбан хуhа hуулгаха ёhотой. Энэл газартань заатагүй hуулгаха хэрэгтэй. Хоёр долоо хоноод бусахадамни хуhад hуулгагдаhан байха ёhотой».

Иигэжэл нэгэнэй ургажа hууhан газарта гурбан хуhад бии болоhон юм. Хожомынь жэл бүхэндэ хабартаа, намартаа модод hуулгагдажал байгаа. Тиин ябадал ехэтэй Ильинскэ дардам харгын дэргэдэ нэгэшье, гурбаншье хуhан бэшэ, бүхэли хуhан тужа бии болонхой.

«Айл бүлын яблониин ёho заншал» улам үргэнөөр дэлгэржэ байнхай: шэнэ түрэhэн үхибүүнэй хүндэлэлдэ hайн шанартай яблонинуудые бүхы гэр бүлөөрөө таридаг, hуулгадаг юм.

Хүнүүд ургана, саад сэсэрлигүүд ургана. Ерэhэн айлшанай хүндэлэлдэшье модохон hуулгагдана...

Петр ДУДОЧКИН.
(«Московские новости» — АПН).

СОЦИАЛИС ОРОНУУДААР

МЭРГЭЖЭЛЭЭ ШЭЛЭГШЭДЭЙ АНХАРАЛДА

Улаан-Үдын городской библиотекэдэ «Ямар мэргэжэл шэлэхэбиб?» гэhэн номуудай выставкэ нээгдэжэ, hургуулияа дүүргэгшэдэй, залуушуулай анхаралые татана. Эдир үетэнэй зорилгонууд, урдань хүлеэжэ байhан харгы замууд ба олон янзын мэргэжэл тухай юрэнхы мэдэсэ үгэхеэр бэшэгдэhэн номууд ба брошюранууд жэрылгэн табигданхай.

«Имагтал залуушуул коммунис общественые байгуулха гол зорилготой» гэжэ М. Горькиин хэлэhэн сэсэн мэргэн үгүүлэл выставкые шэмэглэнэ. Түрүүшын хэhэгтэ «Залуушуулай Союзай зорилгонууд» гэhэн В. И. Ленинэй зохёол, хажуудань Л. И. Брежневэй бэшэhэн статьянууд, хэлэhэн үгэ улаан гадартай, томо согсолбори болгон үгтэнхэй. Нүхэр Л. И. Брежнев Ленинскэ комсомолой түүхэтэ үүргые онсо тэмдэглэжэ, мүнөө үедэ комсомолшуудай ба залуушуулай дүүргэхэ уялганууд тухай сэсэн мэргэнээр, гүн удхатайгаар бэшээ. Ленинэй соратник, залуушуулай хани нүхэр ба hурган хүмүүжүүлэгшэ, бэлигтэй пропагандист, эмхидхэлшэ М. И. Калининай холын хараата бодолнууд, үнэтэй сэнтэй заабаринууд суглуулагдажа, «Залуушуул тухай» гэhэн согсолбори болгогдон толилогдонхой.

Виталий Горбачевскиин номые уншахадаа, ажабайдал гээшэ эсэшэ сусашагүйгөөр өөдөө гаралган гэhэн бодол тобойсо гаража ерэнэ. Эхин харгыдаа мухардажа, эршэ хүсэеэ hуладуулаал hаа, ажабайдалай бодото үнэ сэн ойлгохонь, зүб замаа олохонь бэрхэтэй байха гэжэ автор hанамжална, тодорхой жэшээнүүдээр харуулна. Журналист Игнатенко совет ба хилын саанахи эдир үетэнэй ажабайдалые жэшээд үзэнэ. Залуу хүнэй сэдьхэл бодолой, бэе махабадай талаар адли тэгшэ хүмүүжэнги, болбосоронги байхын тула манай совет орондо ямар оролдолгын гаргажа байhан тухай хөөрэнэ.

«Ямаршье хүдэлмэри hайн —дуратайгаа шэлэ» гэhэн хэhэгтэ олон ондоо мэргэжэлэй түлөөлэгшэдэй, журналистнарай, уран зохёолшодой бэшэhэн номууд, брошюранууд оролсоно. «Хоморой шухаг мэргэжэлнүүд», «Ажаhууха ба ажаллаха» гэhэн, тээ саанань А. Соловьёвой «Экономист зүбшэл үгэнэ» гэhэн номууд илангаяа ульгам зохид хэлээр бэшэгдэнхэй, уншахада аятай. «hурагшадта хүдэлмэришэнэй мэргэжэлнүүд тухай» гэhэн справочник мүн лэ дурадхагдаа. Эдеэ хоолой болон хүнгэн промышленностьда, хүн зоной хэрэглэмжэ хангалгын hалбарида, мүн транспорт ба хэлхээ холбоондо хүдэлдэг хүнүүдэй хүдэлмэриин онсо шэнжэнүүд дүүрэнээр харуулагданхай.

Өөрынгөө арга шадабарине, ямар юумэндэ шуналтай байhанаа мэдэжэ абаха хэрэгтэ Г. Дмитринэй «Бэлигээ туршыт» гэhэн ном ехэ туhатай байха аабза. hанаанда таарама, ульhа залияа бадарган хүдэлхөөр мэргэжэл шэлэхэ гээшэ ёhотойл жаргал гэжэ автор тон зүб тоолоно.

Эрдэм, техникын улам түргэнөөр хүгжэн ургажа байха үедэ залуу үетэн үйлэдбэрие гүйсэд мэдэхэ, орёо оньhон машина, техникые сүм хүдэлгэжэ, ашаглажа шададаг байхаhаа гадна байгуулгыень гүнзэгыгөөр шудалжа, нарижуулан hайжаруулдаг шадабаритай байха ёhотой. Эгээл энээн тухай «Эрдэм, техникын хүгжэлтэ ба залуушуул», «Дээдэ hургуулинууд ба эрдэм шэнжэлгэнүүд» гэhэн номууд соо hонирхолтойгоор хөөрэгдэнхэй.

Нэгэ үгөөр хэлэбэл, ерээдүйнгөө мэргэжэлые шэлэхэ асуудалнуудта түдэгэсөө hаа гү, али шэлэhэн мэргэжэл тухайгаа бүри дүүрэнээр мэдэжэ абаха гээ hаа, городской библиотекын уншалгын залда орохыетнай уринабди.

Г. ТУРТУЕВА.

ЛАОС. Энэ орондо эдир бага үетэндэ арадай засагай зүгhөө онсо анхарал хандуулагдадаг юм. Медицинскэ, бусад эмхинүүд эдир үетэнэй элүүр энхэ ургаха, хүмүүжэхэ хэрэг тусхай харууhан доро абанхай.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: зол жаргалтай эхэ үхибүүн хоёр.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Финляндиин залуушуул «Ядерна зэбсэг хорихо!», «Европын хойто хубиие ядерна зэбсэгhээ зайлуулагты!» гэhэн уряал доро жагсаал үнгэргөө. Тэдэнэр велосипедээр Финляндиин ба Норвегиин дэбисхэр дээгүүр марш хэхэ юм.

ТАСС-ай фотохронико.

• ТАСС • АПН •
ХИЛЫН СААНАhАА

ПЕКИНЭЙ hҮЙДХЭЛТЭ ЯБУУЛГА

УЛААН-БААТАР. Пекинэй мүнөөнэй хүтэлбэрилэгшэдэй Маоhaa халан абаhан дээрэлхы-түримхэй хараа бодол хитад арадта тооложо барашагүй гасалан зоболон ушаруулна, дэлхэйн бүхы арадуудай, түбхын түрүүн Хитадай оршон тойронхи оронуудай бэеэ дааhан, энхэ тайбан байдалай, бүрин сүлөөдэ ехэ аюул тохёолдуулна,— гэжэ МНРП-гэй ЦК-гай орган «Үнэн» газетэ бэшэнэ.

Монголой Арадай Республика Хитадай засаг баригшадай харша хархис ябуулгануудта үнихэнэй дайрагдана. МНР-эй бүрин сүлөөтэ байдалые усадхаха, тэрэнэй газар дайда болон байгаалиин баялигуудые эзэмдэхэ hанаашалгатай. Монгол оронние Хитадтай «нэгэдхэхэ» хүсэлэнтэй байhан тухайдаа Пекин нэгэнтэ бэшэ сэхэ мэдүүлhэн байха. Мүн Хитадай удамаршад харата муухай hанаашалгануудаа бэелүүлхэ зорилгоор манай орондо эсэргүү дайсан харша ябуулга хэhээр. Монголороной «ёhотойл ханинар» гээшэбди гэжэ өөhэдыгөө нэрлэхэ hэдэлгэ гаргана. Нюуса түсэбүүдэйнгээ элишэлэгдэхэдэ, Пекинэй засагаархид манай орондо эсэргүү харша ябуулга хэжэ эхилhэн байгаа гэжэ тус газетэ тэмдэглэнэ.

Мүнөө МНР-эй хилэ шадархи районуудта газарай сэрэгүүдэйнь гурбанай нэгэ хуби үлүүтэй элсүүлэгдэнхэй. Тиихэтэй хамта, тагнуулшад ходо эльгээгдэдэг, Монголой ой тайгануудта түймэр табигдадаг, халдабарита үбшэнтэй hүрэг мал Монголой газар тээшэ туугдан гаргагдадаг байна.

«Үнэнэй» тэмдэглэhэнэй ёhoop, Пекинэй зүгhөө социалис Монгол орондо харша политическэ, үзэл сурталай кампани үргэнөөр ябуулагдана. Маоистнууд түримхэйлэн булимтарха ябуулгаяа «түүхын талаар тодоруулха» гэжэ оролдоно. Тиихэдээ Монголой түүхые элдэб аргаар хазагайруулха hэдэлгэ гаргана. Монгол оронние шэнжэлхэ зорилгоор Пекиндэ, Хүхэ-хотодо, Хитадай бусад городуудта эмхидхэгдэhэн институдууд гэдэгэй хэблэн гаргаhан зүйлнүүд МНР-ые «агуу хитад бүлын» хубинь болоно гэhэншүүгээр тодоруулха hэдэлгэ гаргана.

Монголдо нютагжаhан хуацяо гэдэгүүдые (хитад уг гарбалтай хүнүүдые) МНР-тэ эсэргүү хорото hүйдхэлэй ябуулгадаа үргэнөөр хэрэглэхэ гэжэ оролдоно. Хуацяонуудай горитой хубинь обществодо аша туhатай ажалда хабаададаггүй, бэлэн мүрөөр олоhон олзоор ажабайдаг юм. Хуацяонуудые МНР-тэ эсэргүү тагнуулай ябуулгада хэрэглэдэгынь онсо аюултай байна. Монгол оронои экономикын ба оборонын асуудалнуудтай холбоотой элдэб мэдээ суглуулха эрилтэ тэдэнэй урда Пекин ходо табина. Монголой правительство иимэ hүйдхэлэй ябуулгануудта эсэргүү эрид шанга хэмжээ абадаг, абахашье байха. hүүлэй гурбахан жэлэй турша соо олон хуацяо тагнуулай ябуулга хэhэнэй түлөө оронhoo намнагданхай.

Хитадай хүтэлбэрилэгшэдэй МНР-тэ харша дээрэлхы, ээрхэн зонхилхо хараа бодолтой политикын хархис удхые элишэлэн, бүхы хорото муухай ябуулгануудтань Монгол орон эрид шанга харюу үгэнэ.

ГАМБИДАХИ БАЙДАЛ

ПАРИЖ. Июлиин 30-да гүрэнэй урбалтын болоhон Гамбидахи оршон байдал улам hүжэрөө. Франс пресс агентствын Дакараhаа дамжуулhанай ёhoop, тэрэл hүнии Сенегалай сэрэгүүд Гамби худар эльгээгдэhэн байна. Агаарай десантна ябуулганууд тухай эндэ хэлэгдэнэ гэжэ тус агентство тэмдэглэнэ. Сэрэгэй-транспортна самолёдууд зэбсэгтэ тулалдаанудай болож байhан Гамбиин ниислэл — Банжулда хоёр дахин бууба.

Тэрэнэй урда тээхэнэ Кукли Самба Саньянг түрүүтэй Революциин Верховно совет (ВРС) Гамбидахи засагые гартаа абаhан байгаа. Урбалта хэhэн бүхы хүтэлбэрилэгшэд Гамбиин Ажалай революционно социалис партиин гэшүүд болоно.

ВРС Гамбиин радиогоор мэдүүлгэ дамжуулхадаа, ороной дотоодын хэрэгүүдтэ сэрэгээр хамаарhанайнь түлөө Сенегалые гэмнэбэ. Сенегалай ябуулга буруушааха уряатайгаар Африкын нэгэдэлэй эмхиин ба ООН-ой гэшүүд бүхы оронуудта хандаба гэжэ Франс Пресс дамжуулна.

США-гай КОНГРЕССЭЙ БҮДҮҮЛИГ ААША

ВАШИНГТОН. США-гай конгресс Польшодохи оршон байдалые дэбэргэхэ, тэрэнэй дотоодын хэрэгүүдтэ сэхэ хамаарха зорилготой үшөө нэгэ бүдүүлиг ааша гаргаа. Оронойнгоо үмэнэхи зорилгонуудые шиидхэхэ американ гуримуудые Польшын правительствада, поляк арадта баадхаха гэhэн бүдүүлиг hэдэлгэтэй шиидхэбэри түлөөлэгшэдэй палата hайшааба.

Энэ хэмжээнэйнь харата зорилготой байhые палатын гадаадын хэрэгүүдэй комиссиин түрүүлэгшэ К. Заблоцкий элирхэйлээ. Польшодохи «дотоодын даралтын ямаршье хэмжээнүүдтэ» Холбоото Штадууд хамаагүйгөөр хандахагүй гэжэ тэрэ мэдүүлбэ. Тайлбарилан хэлэбэл, орон доторхи байдалаа заhаруулхын, баруун тээhээ дэмжэгдэн дэбэргэгдэдэг контрреволюциин хорото ябуулгануудhaa арадайнгаа аша туhые хамгаалхын тула ямар политика баримталан бэелүүлхэб гэжэ сүлөөтэ ороной правительствада захирха ямаршье «эрхэ» Вашингтон өөртөө олгоно.

Арадта харша, гүрэндэ харша ябуулгаяа дэбэргэлгэдэнь тэндэхи социализмда эсэргүү этэгээдүүдые сэхэ тухиран hүжэрөөхэ hэдэлгэ гэхэhээ ондоогоор конгрессэй энэ шиидхэбэрие сэгнэхын аргагүй байна.

ПОРТУГАЛИИН ШИИДХЭБЭРИ

ЛИССАБОН. Латин Америкын зарим оронуудай флодуудтай хамта байгша оной августда үнгэргэгдэхөөр хараалагдаhан, НАТО-гай далайн сэрэгэй маневрнуудта Португали хабаадахагүй. Энээн тухайда ороной сэрэгэй командованиин түлөөлэгшэ мэдүүлбэ.

Эдэ манёврнуудта хабаадахагүй тухайдаа урда тээнь Норвеги соносхоhон байгаа.

ИРАНАЙ ЭРИЛТЭ

ТЕГЕРАН. Франци тээшэ зугадажа ошоод, политическэ хараа бодолой үндэhөөр хорохо эрхэ Францийн правительствоhaa абаhан агсан президент Банисадрые бусааха эрилтэ табиhан зуу гаран хүн Тегерандахи Франциин посольствын байшангай дэргэдэ буруушаалай hуумга жагсаал хэhээр.

Франциин Республикын элшэн сайдые Иранай МИД-тэ дуудажа ерүүлээд, Банисадрые абаашаhан Иранай ВВС-эй самоледые Париж шадархи «Эвре» гэдэг сэрэгэй аэродромдо бууха зүбшөөл Франциин засагаархидай үгэhэн тушаа буруушаал мэдүүлбэ. Энэ ушар «Иран тушаа харша ябуулга» гээд сэгнэгдэнэ гэжэ элшэн сайдта мэдүүлhэн байна.

Иранай парламентын түрүүлэгшэ Хашеми-Рафсанджани тэрэнэй заседани дээрэ үгэ хэлэхэдээ, багахан сагай турша соо Иранай ВВС-эй хоёр самоледой хулуугдан намнагдаhан ушар ороной агаарай-сэрэгэй хүсэнүүдэй дунда «муу оршон байдалай» тохёолдоhые элирхэйлнэ гэбэ. Тэрэнэй хэлэhэнэй ёhoop, мүнөө агаарай-сэрэгэй бүхы баазанууд, аэродромууд ба гарнизонуудта иимэ ушаралай саашадаа тохёолдохогүйнь тула тон шанга хиналтын гурим тоггоогдонхой.

Хаана юун болоноб

УЛААН-БААТАР. ҮРЭ ЕХЭТЭЙГЭЭР ХЭРЭГЛЭНЭ. Монголой «Минжит-Булган» гэжэ ажахынууд хоорондын түрүүшын хамжаанай ажал хэрэгүүд—техникэеэ, капитальна хүдэлмэридэ hомологдоhон мүнгэ, ажалай хүсэ ашаг үрэтэйгөөр хэрэглэлгын ульгэр жэшээ болоно. Хобдо аймагай хүдөө ажахын гурбан нэгэдэлэй үндэhэ нүүри дээрэ дүрбэн жэлэй урда тоггоогдоhон энэ хамжаан капитальна ба байрын гэрнүүдэй барилга, ашаа зөөлгэ, малай тэжээл бэлэдхэхэ хүдэлмэри өөрын хүсөөр бүтээнэ. Техникээр бүрин хангагдаhанай, ажалай түрүү онол аргануудые хэрэглэhэнэй ашаар пайщигуудаа малай тэжээлээр хангахаhаа гадна, продукциингаа зарим хубиие хүршэ ажахынуудта худалдана. Мүн opooho таряа ургуулдаг болонхой. Бодото хэрэгүүдhээнь харахада, ажахынууд хоорондын хамжаанай ашаг олзотой, үрэ ехэтэй байhаниинь элирнэ. Иимэ ажахынууд мүнөө ороной бусад аймагуудта тоггоогдожо байна.

ВЬЕНТЬЯН. ШЭНЭ КООПЕРАТИВУУД. Лаосой барайгар ехээр таридаг Чампассак провинцида дүрбэ мянга гаран тарялашадые нэгэдхэhэн 36 шэнэ кооператив эмхидхэгдээ.

Лаосто коопераци hаяшаг бии болоhон, 1978 ондо түрүүшынгээ ябуулга хэжэ эхилhэн юм. Тиигэбэшье, хамтын ажалай дүй дүршэл сугларжа эхилэнхэй. Кооперативна хүдэлөөн улам саашадаа хүгжэн дэлгэрнэ. Кооператорнуудта гүрэнэй зүгhөө али бүхы туhаламжа үзүүлэгдэнэ: тэдээндэ мүнгэ хүнгэлэлтэтэйгөөр урьhална, үрэhэнэй фонд, хүдөө ажахын техникэ гүрэнэй нөөсэhөө үгэнэ.

ЛИССАБОН. БҮТЭДЭНИИТЫН ЗАБАСТОВКО. Португалиин хойто нютагуудаи 250 мянга гаран бүд нэхэгшэд бүгэдэ ниитын забастовко хэжэ эхилээ. Эдэнэр ажаллахада таатай баидал хангаха, салин түлөөhыень нэмэхэ эрилтэ үйлэдбэриин эзэдэй урда табина.

АДДИС-АБЕБЭ. ЕХЭ АМЖАЛТА. Улад зоной дунда ябуулагдадаг политическэ хүмүүжүүлгын хүдэлмэри улам нарижуулха, ажалшадай эрилтэ хэрэглэмжэ хангалга hайжаруулха тодорхой хэмжээнүүд Эфиопиин ниислэлдэ зарлагдаhан, орон доторхи городуудай hуурин зоной ассоциацинуудай хүтэлбэриин гэшүүдэй семинар дээрэ зүбшэн хэлсэгдэбэ. Июньдэ орон дотор болоhон hунгалтаар городуудай арадай засагай зургаануудта семинарайхидай 6400-ниинь hунгагданхай.

Хэдэхэн үгөөр

МАНАГУА. УЛАД ЗОНОЙ АША ТУhАДА. Никарагуагай революциин үргэлжэлжэ байгаа хоёр жэлэй турша соо арад зондо медицинскэ туhаламжа үзүүлхэ хэрэгтэ зорюулагдадаг гаргаша гурба дахин нэмээ. Хоёр мянга табан зуу шахуу медицинскэ хүдэлмэрилэгшэд бэлдэгдэhэн, 6 больница баригдаhан, түрүүшын туhаламжа үзүүлхэ 200 гаран пунктнүүд орон доторнь эмхидхэгдэhэн байна. Никарагуагай элүүрые хамгаалгын министр Леа Шдо ле Лопес энээн тухай мэдүүлбэ.

БУДАПЕШТ. ЭРДЭМТЭДЭЙ ХУБИТА. Венгриин арадай ажахые амжалтатайгаар хүгжөөхэ хэрэгтэ ороной эрдэмтэд хубитаяа ехээр оруулна. Үнгэрөөшэ табан жэлэй турша соо ВНР-эй эрдэм-шэнжэлэлгын институдай ухаалан зохёоhон 6 мянга гаран шэнэ технологи машина бүтээдэг үйлэдбэринүүдтэ хэрэглэгдэдэг болонхой. Эндэхи хүдөө ажахын мэргэжэлтэд 200 гаран шэнэ сортын ургамалнуудые бии болгоо.

ТОКИО. ЗАГАhАШАДАЙ ЭРИЛТЭ. Японой доторхи далайнуудта агнуури хэдэг загаhашадай кооперативууд промышленна үлэгдэлнүүдээр уhа бузарладаг 10 томо корпорациhaa сүүдээр нэхэбэри хэбэ. Хорото хаядаhануудай сугларhанhaa шалтагаалан, далайн уhан муухай болоод, загаhадай баригдаса эрид хороhон байна.

НАЙРОБИ. РУАНДЫН ПРЕЗИДЕНТЫН ХАНДАЛГА. Намибиие хуули бусаар эзэмдэхээ болихыень хархис шунахай ЮАР-ые баадхаха хэмжээ абаха уряатайгаар Руандын президент Ж. Хабиаримана ООН-до хандаба.

ГАВАНА. СЪЕЗДЫН ШИИДХЭБЭРИНҮҮДЫЕ БЭЕЛҮҮЛЭН. hүүлэй табан жэлэй турша соо Кубада дээдэ зэргын мэргэжэлнүүдтэй 10 мянга үлүүтэй экономистнууд бэлдэгдээ. Улам нарижуулан hайжаруулха гэжэ Кубын Компартиин нэгэдэхи съездын тодорхойлhон хараа бодолдо энэнь хүсэд бүрин харюусана. Мэргэжэлтэдые бэлдэхын тула бүхы орон дотор эмхидхэгдэhэн 14 түбэй хүтэлбэрилэгшэдэй национальна хоёрдохи уулзалгын үедэ тиигэжэ тэмдэглэгдээ.

ХОТО, ХҮДӨӨГЭЙ hОНИН

ХАЛУУНААР УГТАНА

Үбhэ тэжээл бэлэдхэлгын шухала хаhада Буряадай АССР-эй Уран зохёолшодой холбоонной дэргэдэхи олоной дунда уран зохёол нэбтэрүүлхэ бюрогой зохёохы хүдэлмэритэйшүүлэй бүлэг hаяхан Захааминай райондо айлшалба. Энэ бүлэгтэ манай республикын мэдээжэ поэдүүд Л. Тапхаев, З. Гомбожабай, Буряадай АССР-эй габьяата артист К. Миткинов, П. Чайковскиин нэрэмжэтэ хүгжэмэй училищиин III курсын студентка З. Ринчинова гэгшэд оролсоно. hайхан дуу, шүлэгүүдээ хүдөөгэй ажалшадта бэлэг болгон зорюулаа. Далахайн, Санагын, Енгорбойн болон бусад совхозуудай малшад, механизаторнууд, таряашад айлшадаа үнэн зүрхэнhөө халуун альга ташалгаар угтаа.

* * *

Санагын соёлой байшангай «Ажалай сууряан» гэжэ нэрлэгдэhэн агитбригада малай тэжээл бэлэдхэлгын үедэ үбhэшэдые hайнаар хангана.

КПСС-эй обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй, Буряадай АССР-эй Министрнүүдэй Соведэй бүхы ажалшадта зорюулhан хандалгын зорилго, удхатай танилсуулжа, hонирхолтой хөөрэлдөөнүүдые ВЛКСМ-эй райкомой инструктор В. Цыреторова үбhэшэдтэй үнгэргэнэ.

Утаатын дунда hургуулиин 9-дэхи классай hурагша Татьяна Базарова, Санагын дуу, хатарай ансамблиин хормейстер Галина Гундуева гэгшэд энэ агитбригадын эдэбхитэй гэшүүд юм. Тэдэнэй гүйсэдхэhэн дуу, хатарнуудые үбhэшэд, малшад үндэрөөр сэгнэдэг. «Ажалай сууряан» гэhэн агитбригада Михайловкын, Хамниин, Дүтэлүүрэй совхозуудай үбhэшэдэй звенонуудта, hү hаалиин фермэнүүдтэ hаяхан концертнүүдые харуулаа.

В. ХАЛЗАНОВ,
Захааминай райгүйсэдкомой соёлой таhагые даагша.

М. И. Калининай нэрэмжэтэ локомотивна депогой арадай эрэшүүлэй хоор тухай hураг суу республика доторнай нилээд таранхай. Тэрэнэй байгуулагдаhаар хорёод гаран жэл үнгэрөө.

— Үшөө 1968 ондо манай хоор арадай гэhэн үндэр нэрэ зэргэдэ хүртөө юм,— гэжэ хоорой хүтэлбэрилэгшэ А. Ваулин хөөрэнэ.— Энэшье жэлдэ манай хоор нэгэдэхи hуурида гараа.

Мүнөөдэр тэмдэглэгдэжэ байгаа Түмэр замшадай бүхэсоюзна үдэртэй дашарамдуулан, суута хоор баhал харагшадтаяа уулзаха байха. П. БУРМАКИНАЙ фото.

АЯНШАЛГЫН ШЭНЭ МАРШРУТ

Аяншалга болон экскурсиин областной совет «Байгалhаа Енисей хүрэтэр» гэhэн шэнэ маршрут нээбэ. Аяншалгада ябаха дуратайшуул хорин нэгэн үдэрэй туршада байгаалиин үзэсхэлэнтэ гоё газарнуудтай танилсаха болоно.

Холын аян замда зоригшод түрүүшын хоёр үдэрэй туршада Улаан-Үдэ хотын уран зурагай выставкэ, музейнүүдые хараха юм. Удаань аяншалагшадай «Максимиха» гэжэ баазада, номин тунгалаг Байгалай эрьедэ, Котокель нуур дээгүүр онгоцоор сэнгэхэ, амархи болоно. Эндэ долоон хоногой туршада амарhанай удаа Красноярск хото ошохоор хараалагдана. Аяншалагшад эндэхи музей орожо хараха, «Столбы» гэжэ заповедниктэ хүрэхэ, «Турист» гэжэ аяншалагшадай гостиницада амарха юм. hонирхолтой энэ аяншалга августын дүрбэнhөө, долоонhоо эхилдхэгдэхэ байна.

Т. БАДМАЕВ.

Хүдэлмэридэ хүдэржэнэ

Студентнэрэй барилгын «Электро» гэhэн отряд 25 хүнhөө бүридэнхэй. Эдэнэр «Бурятэнергын» даабаряар электро-дамжуулгануудай кабельна лини татажа байнхай. Мүнөөдэрэй байдалаар тус отряд даалгагдаhан түсэб, уялгануудаа сүм дүүргэнэ, hаадгүйгөөр хүдэлнэ. Командирынь Виктор Орлов эбтэй эетэй отряд байгуулхын тула нилээд оролдолго гаргана.

Тиихэдэ мүнөө жэл электротехническэ факультедэй нэгэдэхи курс дүүргэhэн 35 студентнэр «Гелиус» отряд боложо бүридөөд. Улаан-Үдын ТЭЦ-эй барилгын управлениин даабаряар бетонно хүдэлмэри хэжэ байна.

Студентнэрэй ажалай гурбадахи семестр үргэлжэлhөөр.

Б. БАНЗАРОВ.
Зүүн Сибириин технологическа институдай комсомолой комитедэй секретариин орлогшо.

ХУУШАНАЙ НОМУУД ХАРУУЛАГДАХАНЬ

Хоморой шухаг номуудай выставкэ бэлдэхэ гээшэ hонирхолтойшье, урматайшье хэрэг юм. Музейн фондые шудалжа, энэ выставкэдэ таарама материалнуудые шэлэн абаха гээшэ тон шухала.

Урдын сагай ажабайдал, түүхэ гэршэлhэн, шарлажа уршыhан хуудаhануудтай номуудые гартаа абахада, холын үе сагай үйлэ хэрэгүүд ухаан бодолдомнай hэргэhэндэл болодог.

Түбэд, монгол номууд олоной анхаралда табигдаха. Мүн лэ урдын сагта Сибирьтэ хэблэн гаргагдадаг байhан газетэ, журнал ба номуудые хүн зон заатагүй хужарлан хараха аабза. Жэшээнь, Верхнеудинск, Троицкосавск, Шэтэ хотонуудта хэблэгдэhэн номууд илангаяа олоор табигдаха юм.

Гэхэhээ гадна мэдээжэ эрдэмтэд, аяншалагшад болон уран зохёолшодой өөhэдынь гар табилгатай номуудай мүнөө үе хүрэтэр хадагалагдажа байhаниинь hайшаалтай. Жэшээлхэдэ, П. К. Козловой «Монгол ба Хара-Хото» гэhэн, Г. Ц. Цыбиковэй хубиин «Цисаревичэй Зүүн зүг руу аяншалга» гэhэн номууд дээрэ авторнуудайнь гар табилгые элеэр обёормоор юм. Княгиня Марья Волконскаягай хубиин мэдэлэй ном мүн лэ өөрын тэмдэгтэй.

Б. БАЛДОРЖИЕВ,
Буряадай нэгэдэмэл музейн хүдэлмэрилэгшэ.

МАНАЙ АЙЛШАН

ЗИНАИДА КИРИЕНКО ХӨӨРЭНЭ

РСФСР-эй арадай артистка Зинаида Кириенко «Буряад үнэн», «Правда Бурятии» газетэнүүдэй редакциин журналистнуудтай, мүн республиканска типографиин филиалай хүдэлмэрилэгшэдтэй hаяхан хани халуунаар уулзаhан байна. Эндэ оронноймнай мэдээжэ актриса киногой гол рольнуудта наадажа захалhан зам тухайгаа hонирхолтойгоор хөөрэhэн байха юм. Тиихэдэ тэрэ суглаарагшадта кинодо наададаг актер болон актрисануудай ямар мэдэрэлдэ абтадаг байhыень дэлгэрэнгыгээр тайлбарилжа үгөө.

Зинаида Кириенко гүрэнэй театрай, хүгжэмэй болон кинематографиин институдай профессорнууд, СССР-эй арадай артист С. А. Герасимов, Т. Ф. Макарова гэгшэдэй хүтэлбэрилдэг курсда hуража, яhала бэлиг шадабаритай актриса болоhон юм. Нэгэдэхи курсда hураха үедөө тэрэ Голландиин режиссер И. Ивенсын найруулан табиhан «Роза ветров» гэhэн олон гүрэнэй фильмүүдhээ суглуулагдан бүридэhэн киноальманахта түрүүшынгээ роль гүйсэдхөө hэн. Эндэ өөрынгөө сасуутанай гэхэ гү, али шэнэ газар ашаглахаяа ерэhэн залуу басаганай образые үнэншэмэ тодоор харуулжа шадаа бэлэй. Удаань С. Герасимовай найруулан табиhан «Номгон Дон» гэhэн кинофильмдэ Наталиин ролиие наадаhан юм. 2 дохи курсын студентка байhан З. Кириенко энэ орёо хүшэр, хүндэ образые шадамар бэрхээр харуулhан байна. Энэ минии түрүүшын кинодебют гэхэдэ болохо гэжэ арадай артистка мэдүүлнэ.

Энэ киногой гол рольнуудта наадахаар хабаадагшад Украинын нэгэ хуторто долоон hара соо байрлажа, Доной хасагуудай юрын онсо шэнжэтэй хөөрөө шагнажа, тэдэнтэй уулзажа, украин арадай hонирхолтой ажабайдалтай танилсаа юм. Тус кинодо роль гүйсэдхэхэ эрилтэнь тон шанга байгаа. Энэ кино буулгаха үедэ гоёор шэмэглэhэн декорацинууд элбэг байhан. Тиихэдэ эндэ нэгэшье үлүү юумэн байгаагүй. Шолоховой бэшэhэн романай гол удхые кинодо тааруулан, драматургиин үндэhөөр бүридүүлэгдэhэн энэ фильмын буулгагдажа дүүрэхэдэ, хахасаха гээшэмнай хүндэ байгаа hэн гэжэ З. Кириенко хөөрэнэ.

Фильмын гол геройнуудай нэгэн Наталиин ухаалые харуулhан сценэдэ наадахымни урда грим хэхэгүйбди, иигээд бодото нюураараа таарахат гэжэ гример хэлээ бэлэй. Юундэб гэхэдэ, би ехээр эсэжэ, шэг шарайгаа алдашоод байгаа хаб гэжэ актриса энеэбхилэн хөөрэнэ.

Энэ фильмын буулгагдаhанай hүүлээр агуу совет уран зохёолшо М. А. Шолоховой түрэhэн Вешенская тосхондо артистнууд гурбан үдэрэй туршада соо айлшалаа hэн. Энэ тосхондо ажаhуугшад бидэнэй бүтээhэн фильмдэ ехэ үндэр сэгнэлтэ үгөө бэлэй. Гэбэшье тус тосхон ганса энэ кинотой холбоотой бэшэ ааб даа.

Суута режиссер С. Герасимовай бэлигтэй шаби болохо, мүнөө бултанда мэдээжэ кинорежиссер С. Бондарчугай «Хүнэй хуби заяан» гэhэн фильмын рольдо З. Кириенко наадахаар уригдаhан байгаа.

Крепостной актрисын хуби заяан тухай хөөрэhэн «Сорока-воровка» гэhэн фильм намда ехэ hайшаагдаа юм гэжэ манай айлшан хэлэнэ.

Энэ жэлдэ би буулгагдажа байhан «Тэдэнэр актёрнууд байгаа» гэhэн шэнэ фильмдэ гол ролиинь гүйсэдхөөб. Дайнай үедэ Симферополь хотын Горькиин нэрэмжэтэ театрай эрэлхэг зоригтой артистнуудай ажабайдал, дуран, үхэл тухай энэ фильм домоглоно. Артистнуудай ажабайдал тухай хөөрэhэн фильмүүд намда дүтэ шэнгеэр hанагдадаг гэжэ актриса хөөрэнэ.

Энэ хүдэлмэриhөө гадна, киноактерой студида табигдадаг зүжэгүүдтэ Зинаида Кириенко рольнуудые гүйсэдхэдэг юм. hаяхан найруулагдан табигдаhан Птичкинэй «Бабий бунт» гэжэ хүгжэмтэ зүжэгтэ Настиин ролиие наадаhан байна. З. Кириенкын hайханаар дуулагань бултанда мэдээжэ. В. Мещеринэй хүтэлбэрилдэг хүгжэмэй электро-инструментнүүдэй ансамблиин гэшүүдтэй сугтаа тэрэ Монгол орон ошохо түсэбтэй. Уулзалгын эсэстэ суглаарагшад айлшандаа дурасхаал болгожо, баглаа сэсэг, гарай бэлэг барюулжа, саашанхи зохёохы ажалдань амжалта хүсэhэн байна.

Б. ДОРЖИЕВА,
манай корр.

Жамсо Цыбикович ЦЫРЕННИМАЕВ

Республикын соёлой министрэй орлогшо Жамсо Цыбикович Цыреннимаев удаан саг соо хүндөөр үбшэлhэнэй hүүлээр 53-тай болоходо ябагараа наhа бараба.

Ж. Ц. Цыреннимаев 1928 ондо Захааминай районой Хуурай-Цахир тосхондо түрэhэн юм. Улаан-Үдын хүгжэмэй училищи, удаань Ленинградай гүрэнэй театрай, хүгжэмэй ба кинематографиин институт дүүргэhэнэйнгээ hүүлээр 20 гаран жэлэй туршада тэрэ соёл болон искусствые хүгжөөхэ хэрэгтэ бэлиг шадабаряа зорюулhан байгаа. Х. Намсараевай нэрэмжэтэ буряад драмын театрай актероор, удаань директорэй орлогшоор, республикын Соёлой министерствын искусствын таhагай ахалагша инспектороор хүдэлөө. 1964 ондо тэрэ КПСС-эй Буряадай обкомой аппарадта инструктораар дэбжүүлэгдэhэн, харин 1972 ондо Буряадай АССР-эй соёлой министрэй орлогшоор томилогдоhон байха юм. Хүдэлмэриингөө бүхы тушаалнуудта тэрэ үнэн сэхээр, hайнаар ажаллаа, партиина ёhоор, залан сэхээр уялгаяа дүүргэдэг байhан.

Ж. Ц. Цыреннимаев республикын соёл культурые хүгжөөлгэдэ ехэ хубитаяа оруулаа, искусствын эмхи зургаануудые hайнаар хүтэлбэрилөө, театр, хүгжэм ба уран зурагай искусствые хүгжөөхэ, hуралсалай эмхи зургаануудай ажал ябуулгын шухала асуудалнуудые эдэбхитэйгээр шиидхэлсээ. Ж. Ц. Цыреннимаев бэлигтэй матург байhан юм. Та[...] бэшэhэн «Чингис Са[...] «Минии үетэн» гэhэн [...] гүүд Х. Намсараевай н[...] жэтэ буряад драмын а[...] мическэ театрай сценэ[...] амжалтатайгаар табиг[...] байна.

Соёл болон искусс[...] хүгжөөлгэдэ габьяатай [...] hанайнгаа түлөө тэрэ [...] Союзай олон медальнуу[...] мүн Буряадай АССР-эй [...] ховно Соведэй Президи[...] Хүндэлэлэй грамотану[...] шагнагданхай.

1951 онhоо зэргэдэнь [...] саhан Коммунис пар[...] үнэн сэхэ хубүүн Жамсо [...] бикович Цыреннимаев [...] гэрэлтэ hайхан дураса[...] бидэнэй зүрхэ сэдьхэлдэ [...] мүнхэдөө үлэхэл.

Модогоев А. У., Семёнов Б. С., Саганов В. Б., Бы[...] А. А., Беляков А. М., Ангапов С. В., Базаров В[...] Леонов В. М., Басаев Г. Д., Башкеев В. Н., Жалс[...] Д. З., Герштейн А. М., Балбаров Ц. А., Яху[...] Д. Ш., Буркова Ж. А., Николаев В. Г., Эрды[...] Ц. Ш., Дамдинов Н. Г., Манжигеев С. С., Дашиев Д[...]

ПРАВДА БУРЯТИИ

Нэгэдэхи хуудаhанда. «Үбhэ хуряалгын техникэ шадамараар хэрэглэхэ, сагай уларилай ямарташье hаатахагүй!» — материалнуудай суглуулбари. «Мүнөөдэр—Түмэр замшадай бүхэсоюзна үдэр» —суглуулбари.

Хоёрдохи хуудаhанда. «Мүнөөдэр—Түмэр замшадай бүхэсоюзна үдэр». «Гол[...] лэлнай» — В. Вовкын ста[...] «Амжалтын замаар» — [...] Исаевай статья. «Парт[...] ажабайдал: тобшо мэдээ[...] —суглуулбари. Указ.

Гурбадахи хуудаhа[...] «Барилгын отрядуудай [...] дэлмэри шалганабди». «[...] ажалаа хүлеэhээр» — В. [...] грмановай корреспонде[...]

Дүрбэдэхи хуудаhа[...] Бэшэгүүдэй шэнжэлэл. Фе[...] тон. Телевидениин програ[...]

ТЕЛЕВИДЕНИ

Августын 2-hоо 9 болотор

ВОСКРЕСЕНИ, 2

ТҮМЭР ЗАМШАДАЙ БҮХЭСОЮЗНА ҮДЭР

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

«Орбита». 8.55—Дамжуулгын программа. 9.00—«Время». 9.40—Үглөөнэй гимнастика. 10.05—Москвагай залуушуулай ба студентнэрэй хоорой концерт. 10.25—«Будильник». 10.55—«Советскэ Союзда алба хэнэб». 11.55—«Элүүр энхэ байлга». 12.40—«Үглөөнэй почто» — хүгжэмтэ программа. 13.15 — «Хүдөөгэй час». 14.15 — «Хүгжэмтэ киоск», 14.45 — «Коммунистнууд» гэhэн циклhээ «Шэнэ газарта хатуужаhан абари зан»—телевизионно баримтата фильм. 15.15—Таджигай ССР-эй арадай артистка М. Рахматова дуулаха. 15.50—«Ажабайдалай харгыда гараха үнэмшэлгэ». 16.35 — «Киногоор аяншалагшадай клуб». 17.35—«Мүнөөдэр — Түмэр замшадай Бүхэсоюзна үдэр». СССР-эй зам харилсаанай министр И. Г. Павловский дамжуулгада хабаадалсаха. 17.55—Түмэр замшадай Бүхэсоюзна үдэртэ зорюулагдаhан концерт. 18.45—«Уласхоорондын hонин». 19.30—19.45 Забhарлалга. 19.45 — «Циркын арена дээрэ». 20.30 — «Странная миссис Сэвидж». Моссоведэй нэрэмжэтэ Гүрэнэй академическэ театрай фильм-зүжэг. 22.00—«Время». 22.35—«Странная миссис Сэвидж»—фильм-зүжэгэй үргэлжэлэл. 23.40—«Футболой шэнжэлэл». 24.00—Шэнэ hонин.

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Улаан-Үдэ. 14.15—«Автородео-81» (үнгэтэ).

«Орбита». 15.15—Дамжуулгын программа. 15.20—hур харбалгаар СССР-эй чемпионат. 15.45—«hолонго»—арадай уран бүтээлэй телевизионно программануудай IV уласхоорондын фестиваль. 16.15—«Киногой hонин». 17.00—Молдавиин ССР-эй «Флуераш» гэжэ арадай хүгжэмэй габьяата коллективэй концерт. 17.45—«9-дэхи студи». 18.45—«Блёск и нищета куртизанок»—телевизионно олон серитэй уран hайханай фильм (2-дохи сери). 20.05—«Рафаэлла Карра Москвада»—эстрадын программа. 21.00—«Амгалан нойрсогты, багашуул». 21.15—Хүнгэн атлетикын олон зүйлөөр мүрысөөн. СССР—США. 22.00—«Время». 22.35—«Мужчины седеют рано»—уран hайханай фильм.

ПОНЕДЕЛЬНИК, 3

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Орбита. 8.55 —Дамжуулгын программа. 9.00—«Время». 9.40 — Үглөөнэй гимнастика. 10.05—«Капитан Сорви-голова» (1-дэхи ба 2-дохи сери). 12.15 —Шэнэ hонин. 15.10—Дамжуулгын программа. 15.15—Шэнэ hонин. 15.35—Литвагай ТВ-гэй баримтата фильм. 16.25—«Пионернүүдэй зунай амаралта». 17.05—«hурган хүмүүжүүлэгшэ» — тележурнал. 17.35—«Телестадион». 18.05—«Ямайкын национальна hайндэртэ — Бэеэ даанхай байдалай үдэртэ. Ямайкын хатарай-театральна бүлэгэй концерт». 18.45—«Манай сэсэрлиг».

Улаан-Үдэ. 19.15—Шэнэ hонин. 19.25 — Спортын hонин. 19.40— «КПСС-эй XXVI съездын уласхоорондын удха шанар тухай» (буряадаар). 20.00 —Хүгжэмтэ антракт.

Орбита. 20.05—«КПСС-эй XXVI съездын шиидхэбэринүүдые бэелүүлхын түлөө». «Сибириин газар дайда». 2-дохи дамжуулга. Томско нефтехимическэ комбинадай социальна хүгжэлтэ тухай. КПСС-эй Томско обкомой нэгэдэхи секретарь Е. К. Лигачев дамжуулгада хабаадаха. 20.35 — РСФСР-эй габьяата артист Б. Феоктистов наадаха (балалайка). 20.50—«Синдикат-2»—олон серитэй уран hайханай фильм (4-дэхи сери). 22.00—«Время». 22.35 — Узбегэй ССР-эй А. Навоигай нэрэмжэтэ Гүрэнэй академическэ оперо ба балетэй театрай артистнуудай концерт. Останкинада студиин концертнэ залhаа дамжуулга. 24.00—«Мүнөөдэр—түби дэлхэйдэ».

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Орбита. 12.55 — Дамжуулгын программа. 13.00—«Никого нет дома» — олон серитэй уран hайханай фильм (ЧССР) 1—6 серинүүд. 13.55—«Москва ба москвагайдэ». 14.25—[illegible]. 15.25—Спортын программа: 1. Хүнгэн атлетикаар [illegible] СССР—США. 2. hур харбалгаар СССР-эй чемпионат. 16.50 — «Волхов мүрэн дээрэ» — баримтата фильм.

Улаан-Үдэ. 17.00—«Рыцарь без доспехов»—уран hайханай фильм. 18.10—«Театртай уулзалганууд». 19.00 — Соносхолнууд.

Орбита. 19.15—«Зураг бүридэнь—наран!». 19.45—«Винтик и Шпунтик—веселые мастера»—мультфильм.

Улаан-Үдэ. 20.05—Баримтата фильмүүд. 20.45 — «Хүдэлмэри хэхэ уларил бэшэ»—киноочерк.

Орбита. 20.55—Дамжуулгын программа. 21.00—«Амгалан нойрсогты, багашуул». «Үглөөнэй хүгжэм»—мультфильм. 21.15—Уласхоорондын hонин. 22.00—«Время». 22.35—«Почему плакали сосны»—уран hайханай фильм. 23.55—«...Ажабайдалай мүнхэ урасхал»—эрдэм дэлгэрүүлгын фильм. 24.00—Футболоор СССР-эй чемпионат. «Торпедо» (М)—СКА (Ростов-на-Дону).

ВТОРНИК, 4

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Орбита. 8.55—Дамжуулгын программа. 9.00 — «Время». 9.40 — Үглөөнэй гимнастика. 10.05 — «Синдикат-2» (4-дэхи сери). 11.10—«Таллинай аялганууд» — киножурнал. 11.20—«Киногоор аяншалагшадай клуб». 12.20—Шэнэ hонин. 15.10— Дамжуулгын программа. 15.15—Шэнэ hонин. 15.35 —Эрдэм дэлгэрүүлгын фильмүүд. 16.30—«Пропало лето»—уран hайханай фильм. 17.45—«Бултадаа эбтэй нэгэ бүлэ». 18.15 —«Буратинын выставкэ». 18.45 —«Ажалай алдар солын түгые дээрэ үргэн дабшагшад». Новороссийск хотын порт. КПСС-эй Новороссийска горкомой нэгэдэхи секретарь Ю. Д. Журкин дамжуулгада хабаадаха.

Улаан-Үдэ. 19.15—«Байгал»—программа (буряадаар).

Орбита. 19.45—«Мүнөөдэр—түби дэлхэйдэ». 20.00—«Афганистанай үдэр бүриин хэрэгүүд»—республикын мүнөө үеын байдал тухай очерк. 20.20 —СССР-эй арадай артист З. Соткилавын концерт. 20.50 —«Синдикат-2» (5-дахи сери). 22.00—«Время». 22.35— И. Штраусай хүгжэм. 23.25—Биологиин хүгжэлтын шатануудэрдэм дэлгэрүүлгын фильм. 23.45— «Мүнөөдэр—түби дэлхэйдэ». 24.00—Футболоор СССР-эй чемпионат. «Динамо» (К)—«Динамо» (Тб).

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Орбита. 12.55 — Дамжуулгын программа. 13.00—«Никого нет дома»—олон серитэй уран hайханай фильм (ЧССР) 7—14 серинүүд. 14.15—Мультфильмнүүд. 14.45—«Залуу гэр бүлэ» [illegible] телеклуб. 16.00—Хүгжэм. 16.25—hур харбалгаар СССР-эй чемпионат.

Улаан-Үдэ. 17.00—Мультфильмнүүд. 18.00—Түрүү дүй дүршэл тухай кино мэдээсэл. 18.25—«Мосфильм» киностуди—манай айлшан. 18.50—Соносхолнууд. 19.00—«Худал дохёо» — киноочерк.

Орбита. 19.15—«Хүхюун нохонууд».

Улаан-Үдэ. 19.45—«Бусалга» —киноочерк.

Орбита. 19.55 —Дамжуулгын программа. 20.00—«Уран шүлэг»—Эдуард Багрицкий. 20.40 —«Воротанска гүн жалга» — баримтата фильм. 21.00—«Амгалан нойрсогты, багашуул». «Хүхытэй час». 21.15—Литвагай ССР-эй «Летува» гэжэ Гүрэнэй академическэ габьяата дуу, хатарай ансамблиин концерт. 22.00—«Время». 22.35—«Красная скрипка»—уран hайханай фильм. 24.00—Совет композиторнуудай зохёолнууд.

СРЕДА, 5

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Орбита. 8.55—Дамжуулгын программа. 9.00—«Время». 9.40 — Үглөөнэй гимнастика. 10.05—«Синдикат-2» (5-дахи сери). 11.20—«Новая сказка»—мультфильм. 11.25—«Мэдээжэ аад, юрэ бусын юумэн». 12.20 Шэнэ hонин. 15.10—Дамжуулгын программа. 15.15—Шэнэ hонин. 15.35—Латвиин телестудиин баримтата фильмүүд. 16.55—«Ород хэлэн».

Улаан-Үдэ. 17.05—«Байгал» —программа. 17.35—«Партийна манай хэрэгүүд» гэhэн циклhээ. 18.00—«Хамаг юумэ мэдэхэ дуратайб»—киножурнал.

Орбита. 18.15—«Дохёогоо үгыт, горнистнар». 18.40 — «Шатарай hургуули». «Танилсагты—шатар» 1-дэхи дамжуулга. 19.10 —Мультфильм. 19.45 —«Мүнөөдэр—түби дэлхэйдэ». 20.00 — «Сэхэ хөөрэлдөөн». 20.30 — «Ромео и Джульетта» —фильм-балет. 20.50—«Синдикат-2» (6-дахи сери). 22.00—«Время». 22.35—«Эб найрамдалда ба хани барисаанда зорюулагдаhан дуунууд, хатарнууд» —концерт. 23.50— «Мүнөөдэр—түби дэлхэйдэ».

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Орбита. 12.55 — Дамжуулгын программа. 13.00—«Хүүбүүдтэ». «Всмотритесь в это лицо» — уран hайханай фильм (1-дэхи сери). 13.50—«Спорт-клуб». 14.50—Ленинэй комсомолой шангай лауреат [illegible] концерт. 15.10—«hурган хүмүүжүүлэгшэ»—тележурнал. 15.40—Камерна хүгжэмэй концерт. 16.10—«ПТУ-да [illegible]». 16.40—«Салават—залуу наhанай хото»—баримтата фильм.

Орбита. 17.05 — «Объектив». 17.35—Концерт.

Улаан-Үдэ. 18.10—«Почитайка»—клуб. 18.35—Соносхолнууд. 18.45—Мультфильмнүүд. 19.30 — «Таанад, агитаторнууд ба политинформаторнуудта туhаламжа».

ЧЕТВЕРГ, 6

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Орбита. 8.55 — Дамжуулгын программа. 9.00 — «Время». 9.40 — Үглөөнэй гимнастика. 10.05—«Синдикат-2» (6-дахи сери). 11.15—«Боро баабгай тухай»баримтата фильм. 11.40—«Холын жэлнүүдэй аад, сэдьхэлдэ дүтэ дуунууд». 12.20—Шэнэ hонин. 15.10—Дамжуулгын программа. 15.15—Шэнэ hонин. 15.35—«Эстониин телестудиин баримтата фильмүүд. 16.45—В. Крапивин «Та сторона, где ветер»—теле зүжэг. I хуби. 18.10—«Экономико алмалтын түлөө тэмсэхэ зэргэтэй».

Улаан-Үдэ. 18.20—«Байгал» программа (буряадаар). 18.50 —Уласхоорондын шэнжэлэл. (буряадаар). 19.05—«КПСС-эй XXVI съездын шиидхэбэринүүдые бэелүүлхын түлөө» гэhэн циклhээ.

Орбита. 19.45—«Мүнөөдэр—түби дэлхэйдэ». 20.00 — Хоккейгээр Европын чемпионуудай кубогта хүртэхын түлөө ЦСКА—«Брюнес» (Швеци) Италиhаа дамжуулга. 22.00—«Время». 22.35—«Хүгжэм тухай хөөрэлдөөгөө үргэлжэлүүлэмнай». Мусоргскиин түрэhэн нютагта. 23.20—«Мүнөөдэр—түби дэлхэйдэ». 23.35 —«Кечеванай годлинууд» —баримтата телефильм.

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Орбита. 12.55— Дамжуулгын программа. 13.00— «Всмотритесь в это лицо»—уран hайханай фильм (2-дохи сери). 13.55 —Мультфильмнүүд. 15.30—«Декабристнууд тухай хөөрөөн». И. Пущин. 16.30—РСФСР-эй габьяата артист А. Наседкин наадаха.

Улаан-Үдэ. 17.00—«Уран hайханай уншалга». И. Калашниковай «Не поле перейти» гэhэн романhаа хэhэг. 3-дахи дамжуулга. 17.25—«Карибска морин далайда» репортаж—баримтата фильм.

Орбита. 18.20—«Орлёнок» телестудиин концертнэ зал. 19.00 — «Хиросима»—баримтата фильм.

Улаан-Үдэ. 19.45—Соносхолнууд. [illegible] «Время». 23.35 — «Такая она игра» — уран hайханай фильм. 00.10 — «Арадай уран бэлигтэн» — Украинын ССР-эй уран hайханай коллективүүдэй концерт.

ПЯТНИЦА, 7

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

«Орбита». 8.55—Дамжуулгын программа. 9.00 — «Время». 9.40 — Үглөөнэй гимнастика. 10.05—«Хүүгэдтэ ангуудай зулзагад тухай». 10.35—«Такая она игра»—уран hайханай фильм. 12.10—«Модо ургуула»—баримтата фильм (Ереван). 12.35 — Шэнэ hонин. 15.10—Дамжуулгын программа. 15.15 — Шэнэ hонин. 15.35—СССР Инди хоёрой хоорондохи харилсаа холбоон тухай договорто гар табигдаhаар 10 жэлэй ойдо. «Дели—Индиин ниислэл» — кинопрограмма. 15.35—Индиин артистнуудай концерт. 16.20—«Та сторона, где ветер» —теле-зүжэг. (2 дохи хуби). 17.50—«Анна Ивановна гэдэгнай ямар хүн бэ?»—баримтата фильм.

Улаан-Үдэ. 18.15—«Байгал» — программа.

«Орбита». 18.45—«Москвагай комсомолой хэрэгүүд». 19.20 —«Усал»—мультфильм. 19.45 — «Мүнөөдэр—түби дэлхэйдэ». 20.00—«Арадай уран бэлиг»—теле-шэнжэлэл. 20.40—«Эрдэм наукын ажабайдал. 21.10—«Отблеск далекого лета»—уран hайханай фильм (Япон). 22.00—«Время». 22.35 — Хоккейгээр Европын чемпионуудай кубогта хүртэхын түлөө ИФК (Финлянди)—ЦСКА. Италиhаа дамжуулга. 23.10—«Мүнөөдэр—түби дэлхэйдэ».

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

«Орбита». 12.55 — Дамжуулгын программа. 13.00—«Друзья-товарищи»—уран hайханай фильм. 14.15—«Соведүүдэй хүдэлмэри». 14.45—Москвагай болон Москва шадарай нютагуудай дунда hургуулинуудые дүүргэгшэдтэй уулзалга Останкинай концертнэ студида болохо. 16.10—«Илья Николаевич Ульянов» гэhэн [illegible] фильм. 16.40—Кострома городой профсоюзуудай академическэ хоорой концерт.

СУББОТО, 8

ФИЗКУЛЬТУРНИГАЙ БҮХЭСОЮЗНА ҮДЭР

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

«Орбита». 8.55—Дамжуулгын программа. 9.00—«Время». 9.40—Үглөөнэй гимнастика. 10.00—Ород композиторнуудай зохёолнуудаар концерт. 10.25—«АБВГДейка». 10.35—«Түрэлхид, таанадта». 11.25—«hолонго». Арадай уран бүтээлэй телевизионно программануудай уласхоорондын IV фестиваль. Маврикиин дуунууд ба хатарнууд.

Улаан-Үдэ. 11.50—Хүдөөгэй ажалшадта зорюулагдаhан хүгжэмтэ дамжуулга. 12.35 — Мультфильм.

«Орбита». 12.50—«Таанад энээниие шадахат» — залуу ухаалан зохёогшодой конкурс.

Улаан-Үдэ. 13.40—«Спортын hонин». 14.16—«Спортлотогой» 32-дохи тираж.

Улаан-Үдэ. 14.25—Шэнэ hонин (буряадаар). 14.35—Буряадай арадай уран зохёолшо Исай Калашниковай түрэhөөр 50 жэлэй ойдо зорюулагдаhан дамжуулга. 15.05—«Зүүн Сибирь»—киножурнал.

«Орбита». 15.15—«Мүнөөдэр — түби дэлхэйдэ». 15.30 — «И вечный бой... Из жизни Александра Блока» — телефильм. 16.40—«Мүнөөдэр — Физкультурнигай бүхэсоюзна үдэр». СССР-эй спорткомитедэй түрүүлэгшэ С. П. Павлов дамжуулгада хабаадаха. 16.55—«Манай спортын түгүүд доро». Концерт. 17.15—«Ребята с Канонерского»—уран hайханай фильм. 18.30—«Ан амитанай ажамидарал». 19.45—Политическэ шэнжэлэгшэ В. П. Бекетовэй хөөрөөн. 20.30—«Киногой hонин». Москвагай 12-дохи Уласхоорондын кинофестиваль. 22.00 —«Время». 22.35—«Кроссворд». — эстрадна программа. 23.35 — «Центрнаучфильм» студиин эрдэм дэлгэрүүлгын фильмүүдэй программа. 24.00—Футболоор СССР-эй чемпионат. «Спартак» — «Динамо» (Тб). 00.45—Шэнэ hонин.

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

«Орбита». 11.50 — «Совет уран зураг». (А. В. Фаворскиин мастерской соо).

Улаан-Үдэ. 12.50—«Алексей Саврасов». «Балтикын аялганууд»—баримтата фильмүүд.

Орбита. 13.40 — Гүрэнэй Черкасска габьяата украин арадай хоорой концерт.

Улаан-Үдэ. 14.15—«Ажабайдалдаа бусалга» — киноочерк.

Орбита. 14.25 — «Хани харилсаан» — тележурнал. [illegible] Уласхоорондын конкурснуудай лауреат В. Ересько наадаха.

Орбита. 15.15 — Дамжуулгын программа. 15.20—[illegible]. 16.05 — «Энэ Украина» [illegible] Ф. Шиллер «Мария Стюарт» — фильм-зүжэг. 19.30 — «Хүгжэмтэ киоск». 20.00 — «Киногоор аяншалагшадай клуб». 21.00 — «Амгалан нойрсогты, багашуул». [illegible] — эрдэм дэлгэрүүлгын дамжуулга. 22.35 — «Всего три недели» — уран hайханай фильм. (1-дэхи, 2-дохи сери).

ВОСКРЕСЕНИ, 9

БАРИЛГАШАНАЙ ҮДЭР.

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

«Орбита». 8.55 — Дамжуулгын программа. 9.00 — «Время». 9.40 — «Зарядкадаа зогсогты!». 10.00 — Абхазиин АССР-эй Гүрэнэй хатарай ансамблиин концерт. 10.25 — «Будильник». 10.55 — «Советскэ Союзда алба хэнэб». 11.55 — «Элүүр энхэ байлга» — эрдэм-дэлгэрүүлгын дамжуулга. 12.40 — «Үглөөнэй почто». 13.10 — «Советскэ Союз [illegible] лын саанахи айлшадай hанамжада». 13.25 — «Хүдөөгэй час». 14.25 — «Далайн эрьедэхи музей». И. К. Айвазовскиин уран зурагай галерей тухай. 14.45 — «Хүгжэмтэ киоск». 15.15 — «Коммунистнууд» гэhэн циклhээ. «Нэрэ хүндэ» — баримтата фильм. 15.45 — Хоккейгээр Европын чемпионуудай кубогта хүртэхын түлөө ЦСКА — «Польди» (ЧССР). Италиhаа дамжуулга. 17.45 — «Мүнөөдэр — Барилгашанай үдэр». Алас-Дурнын болон Забайкалиин районуудтахи СССР-эй барилгын министр С. В. Башиловтай хөөрэлдөөн. 18.00 — «Манай амаршалганууд». Барилгашанай үдэртэ зорюулагдаhан хүгжэмтэ дамжуулга. 18.45 — «Уласхоорондын hонин». 19.45 — «Киногоор аяншалагшадай клуб». 20.50 — «Подкидыш» — кинокомеди. 22.00 — «Время». 22.35 — Бони-Дэякс гэжэ квартет дуулаха (Япон). 23.05 — Баримтата фильмүүд. 23.50 — Шэнэ hонин.

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Улаан-Үдэ. 13.00 — Үхибүүдтэ. «Орлёнок» — уран hайханай фильм. 14.15 — «Монголой үндэр тэнгэри» — баримтата фильм.

Орбита. 15.15 — Дамжуулгын программа. 15.20 —«Илгашад» — фронтдо нүхэсэгшэдэй клуб. Хара далайн флодой ветерануудтай уулзалга. 16.50 — «Блеск и нищета куртизанок» — олон серитэй уран hайханай фильм (3-дахи сери) (Франци). 19.00 — Баримтата фильмүүд. 19.45 — [illegible]. 21.35 — [illegible] Кольцовой шүлэгүүдээр [illegible]. 22.00 — «Время». 22.35 — «Исполняющий обязанности» — уран hайханай фильм. 24.00 — Футболоор СССР-эй чемпионат. СКА (Ростов-на-Дону) — ЦСКА.

Редактор Р. Б. ГАРМАЕВ.

МАНАЙ АДРЕС, ТЕЛЕФОНУУД: ИНДЕКС: 670000

г. УЛАН-УДЭ, ул. ЛЕНИНА, 35, редактор—2-54-54, приемная —2-54-93, зам. редактора—2-68-08, зам. редактора—2-62-62, отв. секретарь —2-50-52, секретариат—2-66-76 отделы: партийной жизни—2-60-91, пропаганды—2-56-23, промышленности и строительства—2-61-35, сельского хозяйства—2-64-36, 2-63-86, советского строительства и быта—2-69-58, культуры и школ—2-34-05, перевод—2-56-93, писем и селькоров—2-67-81, корректорская—2-35-95, машинное бюро—2-57-63, фотолаборатория—2-33-61, отдел объявлений—2-65-54.

Республиканская типография Государственного комитета Бурятской АССР по делам издательств полиграфии и книжной торговли. Н-01636. Заказ № 177. Индекс 5901.